

The image shows the front cover of an antique book. The spine, on the left, is bound in a dark green, textured material, possibly leather or cloth. The main cover area is decorated with a traditional marbled paper pattern, featuring organic, cell-like shapes in shades of gold, brown, and cream. At the bottom of the cover, there is a printed line of text in Hungarian. The text is centered and reads: "Országos Rabbiképzési Zsidó Egyetem Könyvtára".

Országos Rabbiképzési Zsidó Egyetem Könyvtára

8-164
8/1960

RK 18/2 Országos Rabbiképz. - Zsidó Egyetem Könyvtára

5445-27

†
Q
Munificencia Excellmi Dni Dni Archi-
Episcopi Josephi e Comitibus a Bat,
tyan Perpetui in Remesh Uj-Var do,
no datus ad usum Seminarii Colocensy

Anno 1762.

118

R. 115

HISTORIA ECCLESIASTICA VETERIS TESTAMENTI IN REM THEOLOGICÆ CANDIDATORUM,

Per sex Mundi Ætates ab Orbe condito ad Natale usque JESU CHRISTI, Servatoris Nostri, continenti ordine producta, varisque Colloquiis digesta: Ubi Res præcipuæ, quæ vel ad Historiam Sacram & ejus Chronologiam, Legem, ac Disciplinam Hebræorum spectant, vel quæ ad Prophetarum Gesta, Vaticinia in Jesu Christo ad amissim impleta, & ad Divinam Sacrorum Librorum, quibus continetur Historia Veteris Testamenti, Auctoritatem attinent; per breves Interrogationes & Responiones pertrunguntur, & in præclaro ordine collocantur.

O P U S

Ex tribus Tomis in unum Volumen redactum.

A U C T O R E

FR. IGNATIO HYACINTHO
AMAT DE GRAVESON

Sacrae Facultatis Parisiensis Doctore, & Collegii Casanatensis
Theologo, Ordinis Fratrum Prædicatorum.

EDITIO TERTIA VENETA.

VENETIIS, MDCCXLIV.

Apud Jo: Baptistam Recurti.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

64577

OR-ZSE Könyvtár
1007701

BENEDICTO XIX. PONTIFICI MAXIMO.

Um primum, Beatissime Pater, ad Sedem Sancti Petri, & ad supremam Christi in Terris Vicarii dignitatem, non tam suffragiis hominum, quam Divini Numinis Calculo, fuisti euectus; facere non potui, quin prodire coram, & erumpere quodam modo gestiret mea erga Sanctitatem Tuam summa observantia, torque memor beneficiorum, quibus me, licet immeritum, haecenus cumulavit paterna Tua benevolentia, gratum animum meum publico, perennique monumento consecrarem. Qua de re cogitanti mihi, cum exploratum haberem, Sanctitatem Tuam in Sacrarum, & Asceticarum rerum lectione, jugique meditatione maximè oblectari, propemodum visum est, ut hac ratione utcumque, quod conor, assequi liceret, si Sacram Veteris Testamenti Historiam, quam ab Orbe condito per sex Mundi Aetates usque ad Natale Christi Domini digerere, & in optimo lumine collocare studui, offerrem, ac nuncuparem Tibi, Beatissime Pater, qui non tantum Christi in Terris vices geris, sed (sicut docet S. Bernardus) Sanctorum Patrum Veteris Testamenti, quorum heroica Gesta plurimum commendat Historia Sacra, hereditatem, fidem, pietatem, & sapientiam in Te uno colligis, possides, torque, quâ late patè patet, Orbi mirum in modum representas.

Tu

Tu enim, Sanctissime Pater, ut verbis utar melliflui illius Doctoris, (Lib. 2. de Consideratione cap. 6.) es Sacerdos Magnus, Summus Pontifex, Tu Princeps Episcoporum, Tu haeres Apostolorum, Tu primatu Abel, gubernatu Noe, Patriarchatu Abraham, Ordine Melchisedech, dignitate Aaron, autoritate Moyses, iudicatu Samuel, unctione Christus.

Præterea, BB. Pater, ut istud Opus, quod de Sacra Veteris Testamenti Historia concinnavi, tuo augustissimo Nomini inscriptum publica luce donarem, admonuit me singulare illud studium, quod Sanctitati tuæ ab ineunte ætate maximopere placuit, Historiæ Sacræ, quæ vicissim suos omnes fontes, intimosque thesauros sic tibi aperuit, ut nihil sit in tota sacra Antiquitate, & in omni prisca Religionis memoria, quod non diligenter excusseris, nihil in Sacris Annalibus, & vetustis Ritibus, quod non è tenebris erutum, & vestigiis omnibus indagatum penitus exploraveris. Huic Sacræ Antiquitatis, & Historiæ studio debes, Sanctissime Pater, quod innumera penè Conciones, quas ad populum olim tanto cum plausu habuisti, & etiamnum habes, mirifica Spiritus Sancti unctione sint perfuse, quod tot libri, quos ad publicam Ecclesiæ utilitatem lucubraſti, omnigena litteratura, & locupletissimis Historiæ Sacræ, Evangelicæ, & Ecclesiasticæ documentis sint referti, quod denique plura, quæ celebraſti, Concilia Beneventana, cum Provincialia, tum Diocesana, puriorem Nobis exhibeant Ecclesiæ Disciplinam. Memini utique ipse, & meminisse iuvabit diu, Sanctissime Pater, quantam hic omnibus jure, ac merito tui moveris admirationem, dum in Concilio Romano (quod Jubilæi anno MDCCXXV. habuisti, cuique ut ipse interessem, hoc me honore dignari voluisti) Sanctitas Tua ex tempore de rebus Divinis, & Ecclesiasticis accuratè, ornatè, & uberrimè differebat, Patrum animos hac illuc, prout opus esset, oratione flectebat, & Sanctissimas Leges, sive ad instaurandam, sive ad sartam rectam conservandam Ecclesiæ Disciplinam ex ditissimo ingenii, ac doctrinæ suæ penu depromebat.

His permotus rationibus, Beatissime Pater, meum in animum induxi istius, quod molitus sum, Operis quasi vestibulum Sanctissimo tuo nomine cobonestare, meique obsequii publi-

cuna

cum specimen malui impar dare, quàm nullum: Sed, ut candidè fatear, deterruerat me statim summa illa, qua præfulges, dignitas, ne istud Opus cum clarissimi tui nominis inscriptione vulgarem, quod illud nimirum, & Sanctitatis Tuæ splendori, & meo desiderio parum oppidè respondere prorsus existimarem. Verum hærenti, cunctantique mihi metum omnem, ac pudorem absterſit eximia Sanctitatis tuæ affabilitas, ac fuci omnis expers benignitas, miramque addidit mihi illam adeuadi, & interpellandi alacritatem, ac fiduciam. Ad tuos igitur, SS. Pater, sacratissimos pedes humillimè provolutus, Summum quidem Pontificem, & Christi in Terris Vicarium in Te profunda veneratione colui, sed simul in Te nactus sum amantissimum omnium Patrem, sine fastu, sine supercilio, facilitate & indulgentia cunctis charum, Majestatem Pontificiam cum maximo candore morum, cum incredibili modestia sociantem, & in occupationibus maximis, continuaque orandi assiduitate Litterarum studia nunquam intermittentem: Verbo dicam, BB. Pater, Te in Summo Pontificatu talem reperi, qualem antea, cum esses Cardinalis, & Archiepiscopus Beneventanus, & verbis, & factis coràm expertus eram, facilem videlicet aditu, comitem in congressu, cuilibet patienter aures commodantem, nihil justa petentibus denegantem, nullis obnoxium affectibus, pauperum, pupillorum, & Viduarum Patronum munificentissimum, Pastorem vigilantissimum, Dei, & Ecclesiæ gloriam sollicitè quarentem, natumque ad benè de omnibus merendum, præsertim de Ordine Prædicatorum, cui Te nomen dedisse palàm gloriaris, & de Schola Thomistica, cujus doctrinæ, quam apprimè calles, Sanctitas tua in Decreto Pontificio, dato die VI. Novembris anni MDCCXXIV. patrocinium suscepit, illam sua auctoritate adversus æmulos obrectatores egregiè vindicavit, & Decessorum suorum Summorum Pontificum vestigiis insistens, immortale ipsi conciliavit decus.

Video, Sanctissime Pater, quàm ingens laudum tuarum hic sese mihi aperiat campus, sed longè impar est mei ingenii vis rebus tantis explicandis Virtutes tuas, omnium seculorum memoria dignas, dicendi viribus exæquare non possum, & ad Tuam Sanctitatis in universam Ecclesiam merita, nullo unquam

tem-

tempore intermorigura, mea certè non aspirat eloquentia, vel potius infantia. Utinam Viri eruditi, & facundia clari hanc in se provinciam suscipiant, omnesque ingenii sui nervos in hoc explicent, ut producant antiquissima Monumenta BENEDICTI XIII. profapia, è qua prodierunt tot Pontifices, tot Cardinales, tot Principes, tot Heroes Christiani, quorum benè multos jam Fastis Sanctorum adscriptos esse legimus in Annalibus Ecclesie: Ut referant itidem Tempia, & Altaria, quæ Sanctitas Tua erexit, & consecravit, Xenodochia, & Nosocomia, quæ excitavit, Seminaria, Collegia, ac Monasteria, quæ fundavit, Sanctiones Cedro, & aureis Ecclesie seculis dignas, quas promulgavit: Ut denique in medium proferant innumera, quæ Sanctitas Tua Vitæ Religiosæ cultoribus contulit beneficia, atque illa secreta pietatis, charitatis, & pœnitentiæ opera, quæ quotidie, remota omnium conscientia, Cœloque dumtaxat teste, exercet, & de industria occultat. Utinam, inquam, detur Viris eruditis, ut velint, tum ea facultas ut possint hæc, & alia id genus, quæ abundè suppetunt, præclara Sanctitatis Tuæ gesta, & quæ ipsius Pontificatum semper illustrabunt, æterna memoriæ consecrare. Ipse verò, B. Pater, virium mearum probè conscius, tuas laudes intactas, & illibatas Viris eruditis, & disertis Oratoribus relinquo, tum quia si eas prosequi hinc vellem, tanta mihi rerum exuberaret copia, ut finem dicendi nunquam reperiret oratio; tum etiam, quia certissimè scio, Sanctitatem Tuam a laudibus ita abhorrere, ut his, quibus suum patrociniū indulget, severè interdicit, ne quid laudis, præconiique ei adspargant. Huic itaque legi, ut paream ipse, nullam hinc laudum Sanctitatis tuæ partem attingam, sed tantummodò quanti fieri debeat hæc in Summo Pontifice humilitas, seu in repudiandis laudibus plusquam humana modestia, referam ex S. Bernardo, qui Eugenium III. Pontificem Maximum, sic affatur; (Lib. 2. de Consideratione cap. 6.) Habes sine defraudatione integrum paternum fundum, pretiosissimus fundus virtus est. Bonus fundus humilitas, in quo omne ædificium spirituale constructum crescit in templum Sanctum in Domino. Cæterum, cum omni indifferenter personæ hæc sit quædam Turris fortitudinis à facie inimici, nescio quò pacto

pacto tamen vis ejus in majoribus, & in clarioribus clarior comprobatur. Nulla splendidior gemma in omni præcipuè ornatu Summi Pontificis. Quò enim celsior cæteris, eò humilitate apparet illustrior & seipso. Deum Optimum precor, ut Sanctitatem Tuam in plurimos annos incolumem, ac florentem, Ecclesie, Litteris, & Orbi servet, quò rebus humanis ex animi sententia compositis, & suæ tranquillitati restituta Ecclesie, serò in Cœlum redeat. Te verò, BB. Pater, obsecro, & obtestor, ut aq̄i, bonique consulas istud qualecumque grati animi, & obsequii mei monumentum, quod Tibi offero, ceu legitimo Christi Vicario, ceu Vigilantissimo universæ Ecclesie Pastori, ceu veræ Religionis, purioris Doctrinæ Moralis, & sanctioris Disciplinæ Ecclesiastica Custodi, Assertori, Vindici, ac Propagatori maximo.

Sanctitatis Tuæ Benedictionem Apostolicam Summa animi demissione efflagitans, & implorans

Fr. Ignatius Hyacinthus Amat de Graveson
Ordinis Prædicatorum.

PRÆ-

PRÆFATIO GENERALIS

In Universam Historiam Ecclesiasticam
Veteris Testamenti,

STUDIOSO LECTORI NECESSARIA.

UM nihil in Vita prius & antiquius unquam habuerim, quam ut meum quantuluncumque talentum in JESU CHRISTI, Domini mei, lucrum impenderem, & omnium animos ad ejus amorem pro viribus in meis lucubrationibus inflammarem; totum me multis abhinc annis addixi studio tam Sacrae Historiae Veteris Testamenti, quam Historiae Evangelicae, & Ecclesiasticae; ut JESU CHRISTI, à quo, ceu fonte, bonorum omnium Summa proficiscitur, Divina Mysteria cognoscerem, eademque opera investigarem singula Monumenta, quae pertinent ad Historiam Ecclesiae, quam JESU CHRISTUS suo Sanguine acquisivit. Verum, in hoc utilissimo studio postquam me diu exercuissem, jamque, propitio Numine, Mysteria JESU CHRISTI variis Dissertationibus illustrata, & universam Historiam Ecclesiasticam à Natali CHRISTI ad hanc usque nostra tempora pluribus Colloquiis digestam, luce publica donassem, istud tandem Opus aggressus sum, ut ostenderem, Historiam Sacram Veteris Testamenti, tota quanta est, referri ad JESUM CHRISTUM, tantam esse Sacrorum, quos complectitur, Librorum harmoniam cum Historia JESU CHRISTI, à quatuor Evangelistis descripta, tantam esse concordiam figurarum, caeremoniarum & Sacrificiorum Legis cum veritate Evangelii, tamque mirabilem Vaticiniorum vetustissimae Antiquitatis cum exploratissima rerum longe post gestarum Historia relucere contentum, ut, conferendo Veteris Testamenti Typos, & Prophetarum Oracula, quorum illi JESUM CHRISTUM delineant atque adumbrant; hanc eum adventantem velut oculis Fidei demonstrant; nullo negotio quisque intelligat, nihil gestum esse à JESU CHRISTO, quod multò antea non depinxerint, non cecinerint Sacri Vates; nihil esse in illius Doctrina, & in Divinis, quae in terris peregit, Mysteriis, cui non respondeat aliquis Veteris Testamenti locus; nihil fere in Litteris Evangelicis proditum esse, quod non multis ante saeculis proditum fuerit.

teris

teris Testamenti Voluminibus, subindeque omnes Mosaicae Legis Typos ac caeremonias, omnia ejus Sacramenta & Sacrificia, necnon à Prophetis fusa Vaticinia in JESU CHRISTO, ad quem haec singula recta collimabant, fuisse ad amissim completa; *Finis Legis Christus est*, ait Apostolus Paulus Epist. ad Romanos c. 10. v. 4.

Constanti hujus Doctrinae veritati, quam ipse in isto, quod concinnavi, Opere patefacere, atque in praclaro lumine, bene fortunante Deo, collocare satagam, luculentissimum perhibet testimonium JESUS CHRISTUS, qui saepius in Sacro Evangelio disertis verbis ait, Prophetas Veteris Legis praedixisse ejus adventum, totius vitae oeconomiam; omnesque illius passionis ac mortis praenotasse circumstantias. At enim, Christus Dominus in eo Colloquio, quod post Resurrectionem suam habuit cum duobus Discipulis suis, euntibus in Castellum Emmaus, eos, de ipsius Resurrectione subdubitantes, increpuit his verbis: *O stulti & tardi corde ad credendum in omnibus, quae locuti sunt Prophetae! Nonne haec oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? Et incipiens à Moysse, & omnibus Prophetis, interpretabatur illis in omnibus Scripturis, quae de se ipso erant*, Luc. c. 24. Eandem Veritatem Christus Dominus, dum adhuc in terris esset, inculcabat Judaeis dicens c. 5. Evang. Jo: *Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam aeternam habere, & illae sunt, quae testimonium perhibent de me*. Et, paucis interjectis, subdit Christus, alloquendo Judaeos. *Nolite putare, quia ego accusaturus sim vos apud Patrem: Est qui accusat vos Moyses, in quo vos speratis. Si enim crederetis Moysi, crederetis forsitan & mihi, de me enim ille scripsit. Si autem illius litteris non creditis, quomodo verbis meis credetis?* Haec Christi Domini Oracula locupletissimis testimoniis confirmant ejus Apostoli, quos inter, duos duntaxat, ne longior sim, proferam in medium, Petrum & Paulum, qui hujus doctrinae, quam à Christo Domino acceperant, testes sunt omni exceptione majores. In primis, S. Petrus, Princeps Apostolorum, in sua 1. Epist. c. 1. 9. & seq. sic adhortatur fideles: *Reportantes finem Fidei vestrae, salutem animarum. De qua salute exquisierunt, atque scrutati sunt Prophetae, qui de futura in vobis gratia prophetarunt; scrutantes in quod, vel quale tempus significaret in eis Spiritus Christi, praenuncians eas, quae in Christo sunt passiones, & posteriores glorias; quibus revelatum est, quia non sibi metipsis, vobis autem ministrabant ea, quae nunc nunciata sunt vobis per eos, qui evangelizaverunt vobis, Spiritu Sancto misso de Coelo, in quem desiderant Angeli prospicere*. Nec minus disertè loquitur Apostolus Paulus, Doctor Gentium cap. 23. Actor. Apostolorum, ubi coram Rege Agrippa causam suam adversus Judaeos perorans, haec appositè dicit: *Auxilio autem adjutus Dei, usque in hodiernum diem sto, testificans minori atque majori, nihil extra dicens quam ea, quae Prophetae locuti sunt futura esse, & Moyses; si passibilis Christus, si primus ex resurrectione mortuorum, lumen annunciaturus est populo, & Gentibus*.

Quae cum ita sint, candidè Lector, in hanc praecipuam curam incumbere debemus, ut Jesum Christum sollicitè quaeramus in Sacra Veteris Testamenti

Hist. Veter. Testam. Tom. I.

b

Hi-

Historia, quæ bene multis præfulget veritatis characteribus, qui divinam ei afferunt auctoritatem, & quorum præcipuos hic breviter indicabo, ut te ad jugem illius lectionem hortari, invitare, & animare possim.

Primus Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character est *Antiquitas*. Omnium quippe Gentium non solum Persarum & Græcorum, sed etiam Ægyptiorum, Chaldæorum, & Assyriorum primus Scriptor est *Moyſes*, Judæorum legislator, & Auctor Pentateuchi, ex quo Ethnici Philosophi, Poetæ, Oratores, & Legum latores multa delibarent, excerpterunt, ac deflorarunt, sicut postea copiose ostendemus.

Alter Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character, est mirabilis illius, tot inter ac tantas vicissitudines temporum, & rerum perturbationes, conservatio, quæ soli providentiæ Divinæ accepta referri debet, cum alii libri, qui olim ab Ægyptiis, a Romanis, & ab aliis Nationibus, tenebris Idololatriæ immerſis, tanquam Divini habebantur, temporis, rerum omnium edacis, diuturnitate perierint.

Tertius Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character petitur ex innumeris penè testimoniis Ethnicorum Scriptorum, qui de Historia Sacra, libris Veteris Testamenti contenta, vel disertam mentionem fecerunt, vel diversarum Nationum, videlicet Assyriorum, Babyloniorum, Persarum, Græcorum, & Romanorum Hystorias describentes, multa litteris prodiderunt, quæ cum Sacra Historia maximam affinitatem & agnationem habent, sicut ex his, quæ passim in isto Opere dicturi sumus, liquido patebit.

Quartus Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character, est Legis Mosaicæ & Præceptorum, quæ tradit, Sanctitas. Si enim lex Mosaicæ cum Gentium Prophanarum legibus conferatur, si mores Hebræorum, olim secundum illam Legem viventium, cum Ethnicorum moribus componantur, Sole clarius constabit, Legem Mosaicam non tantum damnare nefandos Prophanarum Gentium mores, sed eam etiam tot ad bene sancteque vivendum præscribere præcepta, ut multi Scriptores Ethnici Judæos, in hac Lege institutos, ob morum integritatem, magnis celebrarint encomiis, ut videre est apud *Josephum*, Hebræum, in libris contra Ethnicum *Apionem*, & apud *Eusebium* lib. 10. *Præparationis Evangelicæ*. Eo de argumento itidem perdoctè & eleganter differunt Abbas *Claudius Fleury* in libro, quem Gallice edidit: *De moribus Israelitarum*, *Carolus Sigonius* in lib. *De Republica Hebræorum*, & *Petrus Cunæus* in Lib. *de Republica Hebræorum*. Hæc autem Legis Mosaicæ Sanctitas aperte evincit, eam non esse opus Dæmonis, qui homines pios & bonos efficere non vult, sed potius illos præcipitare & deteriores reddere; nec opus esse Artis politicæ, à qua *Moyſes*, sicut in isto Opere commonstrabimus, fuit penitus alienus; nec opus esse naturæ, quæ sensuum voluptati indulget; nec opus humanæ rationis, quàm multis erroribus obnoxiam superbia & ignorantia decipiunt, sed esse opus Dei, qui hanc Legem dedit Moyſi, & ritus, cæremonias, atque Sacrificia instituit, quibus à Populo Judaico, quem sibi, præ cæteris aliis Nationibus, selegit, coli voluit, multaque edidit Sanctissima præcepta, quæ ad bene moratam Rempublicam Judæorum conservandam erant omnino necessaria.

Sextus Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character, est ingens multitudo miraculorum ac prodigiorum, quibus Deus, qui nec falli nec fallere potest, divinam illius Historiæ auctoritatem per *Moyſem*, & Prophetas confirmavit. Hæc autem miracula Deum habuisse Auctorem, ex eo potissimum constat, quod patrata fuerint à viris, quorum Scripta nihil aliud spirant quàm sanctitatem, justitiam, pietatem, charitatem & quidquid sublimioris virtutis nomine continetur; quorum doctrina purioribus naturæ & rationis circa Religionem principiis egregie consonat, & est omni humana inventionè sublimior, quorum studium ad unius Dei cultum instituentium, & ad abolendam sacrilegam Dæmoniorum superstitionem unice tendebat; quorum denique perpetuus, sibi que semper constans vitæ tenor summam erga unum Deum reverentiam, erga homines benevolentiam, erga Magicas Artes maximam execrationem ingerebat.

Septimus Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character, est perfecta illa consensus, quam Libri Sacri Veteris Testamenti habent cum Novi fœderis Libris, quæ enim *Moyſes*, & Prophetæ in suis libris futura prædixerunt, nunc impleta omnino in quatuor Evangeliiis, & in cæteris Novi Fœderis libris tam apertè legimus, ut Novum Testamentum in Veteri, & in Novo Vetus Testamentum contineri videatur. Hæc autem tam perfecta & absoluta consensus nequit esse solers & subtilis commentitiarum fabularum distributio, sed est Divinæ Sacrorum Librorum cum Veteris, tum Novi Testamenti, Auctoritatis irrefragabile argumentum. Hinc Christus Dominus Historiæ Sacræ Veteris Testamenti perhibens testimonium, ait capite 5. Evangelii S. Matthæi: *Amen, amen dico vobis: donec transeat Cælum & Terra, jota unum, aut unus apex non præteribit a Lege, donec omnia fiant*. Et cap. 16. vers. 39. Evangelii S. Joannis: *Habent Moyſem, & Prophetas, audiant illos*.

Octavus Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti character, est facilis ac clara intelligentia, quam dat de origine, natura & conditione *Adami*, primi omnium hominum parentis, ante & post ejus peccatum. Narrat quippe Historia Sacra Veteris Testamenti, *Adamum* fuisse à Deo creatum perfectum, innocentem, beatissima cœlestium donorum copia, & omnigena virtutum suppellectili exornatum, sed eum, violasse præceptum sibi à Deo impositum, atque hac fatali transgressione mortem, miserias, aliorum malorum agmen tam sibi, quam omnibus suis posteris importasse. Ex hac autem conditione *Adami*, à quo sumus omnes propagati, tria præcipua veræ Religionis Dogmata elucescunt, quæ alioqui a nobis nullo pacto comprehendere possent, & quorum notitiam viri Ethnici, quantumvis excellenti præditi ingenio, assequi nunquam potuerunt, sed potius, velut nocturæ ad solem, prorsus cæcutierunt. In primis, inde intelligimus, peccatum *Adami* non tantum ipsi nocuisse, sed etiam omnibus ejus posteris, ad quos Via ordinaria per generationem transfunditur primigenium illud peccatum; quod *Originale* appellamus. Secundò, agnoscimus necessitatem Incarnationis Filii Dei, Jesu Christi, qui nos per Gratiam suam medicinalem sanaret, illata per Protoparentis nostri labem damna refarciret, & condignam Deo

Patri exhiberet satisfactionem, cui nos exsolvendæ impares omninò eramus. Postremò, perspectam, inde habemus causam, cur omnis Homo post peccatum *Adami* nascatur cum ignorantia in intellectu, cum malitia in voluntate, cum propensione ad malum, cum lucta passionum, totque miseriis & pœnis obnoxius vivat. Hæ siquidem sunt funestæ appendices peccati Originalis. Hæc omnia, quibus vera & antiqua internoscitur Religio, exprimit Sacra Veteris Testamenti Historia, & nullum eorum in prophanis Gentium Historiis vel minimum apparet vestigium.

Denique, ut cæteros alios Veritatis Historiæ Sacræ Veteris Testamenti characteres silentio prætermittam, certum est, stylum, quo scripta est hæc Sacra Historia, esse simplicem & incultum, in quo verba non ornant res, sed ipsa rerum magnitudo Sacrorum Scriptorum mentem & verba supra humanum modulum rapit, ita ut eloquii simplicitas respondeat quidem illis Scriptoribus, sed rerum magnitudo & doctrinæ sublimitas tribui debeant Deo, qui infirmis illis instrumentis, & impolitis organis utebatur. Si igitur Historiam Sacram Veteris Testamenti conferas cum sæcularibus Historiis prophanarum Gentium, vel cum libris Ethnicorum Philosophorum, vel cum eloquentia Oratorum, hæc certè minima in speciem, propter simplicitatem verborum, tibi apparebit, at, si, ut par est, attendas ad rerum magnitudinem, & ad doctrinæ, quam complectitur, sublimitatem, sordescant tibi omnes superstitiosæ gentilitatis libri, & doctrinam Philosophorum tanquam puerilem fugillabis, exfuffabis, atque repudiabis.

Hanc Sacram Veteris Testamenti Historiam, tot veritatis characteribus munitam, à creatione Mundi usque ad Natale Christi Domini in hocce Opere describendi officium suscipio, eamque hauriam è Sacris Libris Veteris Testamenti cum quibus, sicut in progressu hujus Operis palam faciam, variarum exoticarum Nationum, præsertim Ægyptiorum, Assyriorum, Chaldæorum, seu Babyloniorum, Tyrriorum, Phœnicum, Persarum, Græcorum, & Romanorum Annales in his, quæ spectant Historiam, mirifice consentire ostendam. Tempora hujus Historiæ Sacræ accuratiori, ut puto, Chronologia, quæ ad Sacri Textus Hebræi, & Editionis Vulgatæ, à Concilio Tridentino approbatæ, calculos erit exacta, consignabo. Sicut enim probari mihi nunquam potuit Græcorum, seu Scripturæ Sacræ Versionis Græcæ LXX. Interpretum Chronologia, qua abutuntur nonnulli, ut fidem aliquam concilient fabulosis Antiquitatibus, quas de Monarchiarum suarum exordiis perperam jactitant Ægyptii, Assyrii, Chaldæi, & Sinenses; ita nullo pacto assentiri possum quibusdam Chronographis, qui, licet calculos Sacri Textus Hebræi sectentur, promiscuè tamen confundunt annos servitutum Israelitarum cum annis Præfecturæ *Judicum*, sicque Chronologiam Sacram plus justo contractiorem reddunt, aperte reclamante Textu Hebræo in Sacro Libro *Judicum*, in quo anni servitutum Israelitarum accuratè, sicut in Editione Vulgata, distinguuntur ab annis Præfecturæ *Judicum*. Quocircà, candidè fateor, me, in putandis annis, qui à condito Mundo usque ad Natale Christi interfluxerunt, discessisse à quibusdam viris doctissimis, nimirum *Petavio* in Lib. *De Doctrina Temporum*, *Jacobo Usserio* in *Sacris An-*

nalibus Veteris & novi Testamenti, & Lancellorio, cujus Chronologia Sacra edita est ad calcem Bibliorum *Antonii Vitræ*. Sed, nùm iusta de causa ab illis Scriptoribus, qui in studio Chronologiæ Sacræ singularem navarunt operam, recesserim? Et an calculus, quem à Creatione Mundi usque ad Natale Christi subduco, accuratior sit, & Chronologiæ Sacri Textus Hebræi, Editionisque Vulgatæ magis consentaneus? id totum judicio & examini tuo, erudite Lector, lubens permitto. Ut autem Historiæ Sacræ Veteris Testamenti à Creatione Mundi usque ad Natale Christi Domini absolutam possis habere notitiam, nihil eorum, quæ ad eam spectare possunt prætermittam, sed omnia, compendiosè tamen, attingam. Et primò quidem, præcipuas difficultates, quas Theologi, & Scripturæ Sacræ Interpretes circà Historiam Veteris Testamenti ventilare solent, passim proponam ac dilucidabo. Omnium Librorum, quibus Sacra Veteris Testamenti comprehenditur Historia, Divinam auctoritatem asseram ac vindicabo non tantùm contra Atheos, Infideles & incredulos, qui horumce Librorum Antiquitatem, revelationem, & inspirationem negant, sed etiam adversus Hæreticos, qui aliquos Veteris Testamenti Libros expungunt è canone, cui illas accensuit Oecumenica Synodus Tridentina, eorundemque Sacrorum Librorum veros ac genuinos Auctores indicabo. Omnium Patriarcharum antè & post Diluvium, deindè *Moyfis*, *Josue*, *Judicum*, singulorum Regum, tam Judæ, quàm Israelis, dicta ac Gesta perstringam; atque Historias *Jobi*, *Ruth*, *Tobiæ*, *Judithæ*, *Estheris*, cunctorum Prophetarum, qui sive sub Regibus Judæ, sive sub Regibus Israelis vaticinati sunt, attexam, necnon Ducum Assamonæorum, seu Machabæorum, qui Reipublicæ Hebræorum præfuerunt, res præclare gestas describam. Legem Mosaicam cum præceptis, quæ complectitur, naturalibus seu Moralibus, cæremonialibus & judicialibus cum Sacrificiis, & aliis id genus ad cultum, & Judaicam Religionem attinentibus, datam esse à Deo evincam contra duos præsertim Novatores, *Marshamum*, & *Spencerum*, qui impiè pertendunt, Ritus, qui in Lege Mosaica præscribantur, non à Deo traditos ac institutos fuisse, sed ex Ethnicorum superstitionibus esse profectos, videlicet *Circumcisionem* ex Æthyopum, Colchorum moribus; *Tabernaculum* ex prophano *Molochi* cultu; *Arcam* ex Ethnicorum Cistis; *Cerberinos* ex Ægyptiacis Simulacris; *Templum Hierosolymitanum* ex ruditate Gentium originem traxisse. Hæc, & alia ejusmodi, quæ Historiæ Sacræ lucem affundere, vel splendorem aliquem afferre possunt, ita, auxiliante Deo, in isto Opere colligere scitè ac disponere conabor, ut mihi justè succensere haud possis, quòd in Sacra Veteris Testamenti Historia, variis licet eventibus locupletissima, & per multa Sacra Volumina latissimè diffusa, quidquam scitu dignum prætermiserim, vel de styli barbarie aut obscuritate queraris, cum eo inter scribendum stylo data opera usus sim, qui, sicut non est affectatus, ita nec obscurus, nec barbarus humi repit, sicque, ut spero, omnia tibi erunt facilia, prona, clara & expedita, modò non te pigeat ad percipienda & memoriæ mandanda singula, quæ referam, Historiæ Sacræ Veteris Testamenti Monumenta, patientiam commodare. Denique, ex lectione istius Operis, quod in rem tuam

adornavi, hunc singularem fructum elicies, ut viam, modumque intelligas Jesum Christum, cui omnia studia nostra consecrare debemus, quaerendi & facile inveniendi in Sacra Historia Veteris Testamenti. Quam felicem sortem ut securius nancisci valeas, auctor tibi sum, ut saepius hanc ad Deum effundas orationem, quam *S. Augustinus* cap. 11. Lib. XI. *Confessionum* studioso Sacrae Scripturae Lectori suppeditat, quaeque his verbis concepta est: *Domine Deus meus, intende Orationi meae, & misericordia tua exaudiat desiderium meum: sint castae deliciae meae scripturae tuae, nec fallar in eis, nec fallam ex eis. Domine adtende & miserere, Domine Deus meus, lux caecorum, & virtus infirmorum, statimque lux videntium, & virtus fortium, adtende animam meam, & audi clamantem de profundo. Largire spatium meditationibus nostris in abdita legis tuae, neque adversus pulsantes claudas eas. Neque enim frustra scribi voluisti tot paginarum opaca secreta. O Domine, perfice me & revela mihi eas. Confitebor tibi quidquid invenero in libris tuis, & audiam vocem laudis, & bibam te & considerabo mirabilia de lege tua ab usque principio, in quo secisti Coelum & Terram, usque ad Regnum tuum perpetuum Sanctae Civitatis tuae. Vide Domine Deus meus, unde sit desiderium meum. Narraverunt mihi injusti delectationes, sed non sicut lex tua, Domine. Ecce unde est desiderium meum. Vide Pater, adspice, vide & approba, & placeat in conspectu misericordiae tuae invenire gratiam ante te, ut aperiantur pulsanti mihi interiora sermonum tuorum obsecro per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, virum dexterae tuae, filium hominis, quem confirmasti tibi, Mediatorem tuum & nostrum, per quem nos quaesisti non quaerentes te; unicum tuum, per quem vocasti in adoptionem populum credentium, in quo & me: per eum te obsecro, qui sedet ad dexteram tuam & te interpellat pro nobis, in quo sunt omnes thesauri sapientiae, & scientiae absconditi. Ipsum quaero in libris tuis. Moyses enim de illo scripsit. Hoc ipse ait, hoc veritas ait. Caeterum, istud, quod in rem studiosae juventutis lucubravi, Opus summa, ut par est, reverentia & devotione subijcio Ecclesiae Romanae, omnium Ecclesiarum Matris & Magistrae, & Summi Pontificis, doctrinarum omnium ac librorum supremi judicis, examini & auctoritati, palamque profiteor, me ad ultimam usque vitae periodum, hoc est quamdiu quidquam spiritus calebit in corpore meo; semper Cathedrae Sancti Petri, ex qua Veritatis funduntur oracula, & Doctrinae Fidei, Morum Disciplinae, quae in ea docetur & traditur, ab Apostolis acceptae, & ad nostram usque memoriam per continuam & nusquam interruptam Romanorum Pontificum successionem propagatae, jugiterque conservatae, firmiter adhaesurum, meque potius membratim discerptum iri, quam ut a Sedis Apostolicae Constitutionibus vel latum quidem unguem desciscam.*

NOS FRATER THOMAS RIPOLL

Sacrae Theologiae Professor,

Totius Ordinis Fratrum Praedicatorum Magister
Generalis & Servus.

CUM Nobis exponatur, à Te fuisse recens editum Opus, cui titulus est: *Historia Ecclesiastica veteris Testamenti &c.* quod praelo mandari peroptas: Harum serie, nostrique auctoritate Officii, Tibi Reverendo admodum Patri Fr. Ignatio Hyacintho Amat de Graveson, Provinciae nostrae gallo-Provinciae Conventus Arelatensis alumno, in Sacra Facultate Parisiensi Doctore, ac Collegii Casanatenfis Conventus S. Mariae super Minervam de Urbe Theologo, licentiam facimus & facultatem impertimur praedictum Opus publicam in lucem typis mittendi, dummodò prius fuerit duorum Ordinis nostri in Theologia Magistrorum censorio judicio comprobatum, aliaque serventur de jure servanda. In quorum fidem.

Datum Romae in Conventu nostro S. Mariae super Minervam die prima Februarii MDCCXXVI.

Fr. Thomas Ripoll, Magister Ordinis.

Reg. fol. 89.

Fr. Joannes Sicard, Magister & Socius.

APPROBATIO.

Historiam Veteris Testamenti, ab Admodum R. P. Magistro Ignatio Hyacintho Amat de Graveson, Sacrae Facultatis Parisiensis Doctore, & Collegii Casanatenfis Theologo, Ordinis Praedicatorum, viro Urbi, & orbi optimè noto, omnigena eruditione pollente, per sex Mundi aetates clarè dispositam, ac mirabili ingenio compositam, in tres Tomos distributam, ex Commissione Reverendissimi P. F. Gregorii Selli, Sac. Palat. Apost. Magist. tota mentis Jucunditate revolvì; atque in ea cum nihil, quod Catholicum dedecet, omne verò, quod Religiosissimum virum decet, invenerim; ideo ut publici Juris fiat existimavi; ad hoc ut si in Litterario Orbe per priorem Historiam, (novi scilicet Testamenti) uberes produxit fructus eruditionis, uberiores producat per Posteriores. Ita salvo &c. Dabat in Collegio Sanctae Mariae de Victoria Romae 26. Novembris 1726.

Fr. Leo à S. Felice, Carmelita Excalceatus, S. Theol. Praeceptor ac Sacrarum Congreg. Indicis, & Sac. Rituum Consultor.

A P P R O B A T I O .

Summis omnium Historiæ Ecclesiasticæ studiosorum votis, ut faceret satis vir Clarissimus Fr. Ignatius Hyacinthus Amat de Gravefon, Sacræ Facultatis Parisiensis Doctor, & Collegii Casanatensis Theologus, post elaboratam, publicæ Juris factam præcellentem illam à Christi Natali ad nostram usque tempestatem Ecclesiæ Historiam, cunctorum jampridem Eruditorum calculis celebratam; eandem ipse impræsentiarum Historiam, ab orbe condito ad Salvatoris nativitatem, superis benè fortunantibus, perduxit. Quam quidem præstantissimi Authoris Historiam, ex præscripto Reverendissimi Patris Thomæ Ripoll, Ordinis Prædicatorum Magistri Generalis, cum ad examen vocarem, tantum abest, ut in ea quidquam offenderim, quod sive Aristarchi grave supercilium, sive mordacem Zoili linguam oblectat, ut potius quid primum suspicere debuerim? haud dictu facile sit. In ea quippe Patriarcharum, Judicum, Regum Juda & Israel, Prophetarum, Ducum, & Pontificum Hebræorum Vitas, ac res præclare gestas, perspicuo ordine, atque amœna methodo, ob oculos ponit. In ea majores historiæ difficultates discutit explanatque. In ea gravissimas Chronologiæ controversias ad certas epochas, certasque Criticæ leges exigit. In ea denique styli nobilitate splendore, majestate ubique fulget: Id quod lectorem, mirum quantum oblectat, rapit, & ad legendum, vel invitum cogit. Hæc cum ita sint, Author sum, ut hoc eximium Opus, numeris omnibus absolutum, cedroque dignum, atque orthodoxæ fidei, & Christianis moribus consentaneum, in apertum proferatur. Cæterum, viris Historiæ Ecclesiasticæ Veteris Testamenti cupidis, id consilii dederim, neque me dedisse pigebit, ut Historiam hanc præ manibus semper gestent, legant, perlegant, in paucis charam habeant. Nam quidquid in infinitis, propè dicam, ea de re, antiquorum, novissimorumque temporum Historicis selectum reperitur, totum hoc sedulo, ac diligenter, hic diffusum, digestumque esse, perutili certè experimento comprobabunt. Datum Romæ in Conventu Sanctæ Mariæ super Minervam die 20. Novembris, Anni 1726.

Fr. Patricius Plonket, Sacræ Facul. Parisiensis Doctor, & Collegii Casanatensis Theol. Ord. Præd.

A P P R O B A T I O .

Jubente Reverendissimo Patre Gregorio Sella, Sacri Palatii Magistro, Opus legi, cui titulus: Historia Ecclesiastica veteris Testamenti in Rem Theologiæ Candidatorum, auctore Fr. Ignatio Hyacintho Amat de Gravefon, Ordinis Prædicator. In quo variam auctoris piissimi doctrinam, ubertatem dicendi, omnigenam veteris Historiæ cognitionem sum admiratus non semel. Cumque omnia Romanæ nostræ Catholicæ Fidei consona prorsus repererim, Opus dignissimum luce publica, imò Religionis Christianæ amatoribus necessarium censeo. Datum Romæ die 26. Novembris 1726.

Johannes Bouget, Prior S. Martini di Scey, in Archigymnasio Romano Linguae Græcæ, & in Collegio Urbano de Propaganda Fide Linguae Sanctæ Lectore.

A P-

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

A P P R O B A T I O .

Historiam Ecclesiasticam Veteris Testamenti in tres tomos divisam, sex Mundi complectentem ætates, ab Orbe ipso condito ad Natale usque Jesu Christi, à præclarissimo Viro Fr. Hyacintho Amat de Gravefon, Sacræ Facultatis Parisiensis Doctore, & Collegii Casanatensis Theologo, concinnatam, jussu Reverendissimi P. Fr. Thomæ Ripoll, Sacræ Theologiæ Professoris, ac totius Ordinis Prædic. Generalis Magistri, legi tanta animi voluptate, quanta luculentia splendet. Sed (eam) legendo, dum cupio sedare suum, suis altera accrescit (Mantuanus in elogio Mrand.) (fateor cum Mantuano) alia, seu nova evolventi Authoris edenda opera, his germana, & præcedentibus, jam iterum, atque iterum, brevi tempore, publica luce donatis, quæ me sic, gradatim lecta, sitire fecere. Et primò quidem illud de Vita, Mysteriis, & annis Christi, duobus tomis comprehensum; quò mihi de Authore dicere fas est, quod olim (S. Hieronymus in Epist. 3. ad Heliodorum.) Hieronymo de Nepotiano: *Lectione assidua, & meditatione continua, pectus suam Bibliothecam fecerat Christi: Nec non & alter de Sacra Scriptura Tractatus; ubi feliciter contra Infideles, Judæos, & Hæreticos laboravit. Historia insuper Ecclesiæ à Christo nato ad nostram usque ætatem, novem tomis, & altero omnium Indice; in qua feliciter. Et ista novissimè Veteris Testamenti Ecclesiastica Historia, ab Orbe condito ad Natale usque Salvatoris, per sex Mundi ætates continenter producta, res, Historiam, Dogmata, Legem, Chronologiam, & Hebræorum Disciplinam spectantes, miro ordine, ac omnigena eruditione, variis digesta colloquiis, perstringens; in qua felicissimè. Semper enim Sapienti restabit quod inveniat, inquit Seneca (Epist. 109.) Et fanè hoc in opere pretiosum à vili separatim inveni; multas Poetarum, Rabbiorum, & prophætorum Fabulas Scripturarum, putidaque quarundam Nationum castigata mendacia: momenta quæque, in rebus controversis, æqua lance librata, ac pro veritate, aut majori verisimilitudine latam justè ab Authore sententiam: Qui non ventis mentem suam, vanisque figmentis, sed veritatibus & sententiis, ratione, & auctoritate fulcitis pascere solitus, difficultatum confinia consignat, & nodos quosque, etsi implicatissimos, clarè, breviter, ac profundè dissolvit; tantoque fœdere ista conferit, ut nec claritatem minuat profunditas, nec brevitati noceat claritas: sed salva utriusque proprietate, in unam coeunt Operis & Opificis laudem, quem æterno nomine, felici omine hæreditandum clamant. Atque id equidem in hujus Operis Authore mirandum maximè, quod suis in Colloquiis simul elegans dicendi, & argutum sequatur genus disputandi: nam de rebus obscuris, & ad intelligendum difficilibus dilucidè dicere, nec sententiis solum arguè: sed verbis etiam ornate, adeo est operosum & arduum, (vir ille eruditissimus Melchior Cano monebat, Lib. 1. De Locis in Proæmio) Ut paucis visum sit accidisse. Idcirco Opus hoc, omnibus numeris absolutum, suoque dignum Authore, prælo dignissimum judico; quod claritate Candidatis, quibus dicatur, profunditate Magistri, & veritate, omnibus spectetur profuturum, nihilque in eo inveniri Fidei Catholicæ, aut bonis moribus non consonum. Ita censeo salvo &c. Romæ in Collegio Casanatensi die 25. Nov. an. 1726.*

Fr. Joseph Salas, Sacræ Theolog. Magister & Collegii Casanatensis Theologus, Ord. Prædic.

A P-

A P P R O B A T I O .

Nihil Viro Religioso convenientius est ac dignum magis, quàm ingenii sui vires ed convertere, ut Sacræ Doctrinæ promoveat studium, purioresque ipsius fontes Junioribus candidatis adaperiat. Huic intentus Consilio R. A. P. Ignatius Hyacinthus Amat de Graveſon, Sac. Facult. Paris. Doctor, & Collegii Caſanatenſis Theologus, Ordinis FF. Prædicatorum, poſt evulgatam per alternas Quæſtiones & reſponſiones Chriſti Eccleſiæ Hiſtoriam, quam Litterarius Orbis ſummo plauſu excepit, eodem ſtyli nitore, parique Methodo, fœderis antiqui ſeriem Hiſtoricam adornare conſtituit, ut qui Eccleſiam cum Chriſto ſurgentem, per Apoſtolos propagatam, variis perſecutionum ac hæreſeon fluctibus jactatam, ſed in omnibus glorioſam ac triumphantem exhibuerat, in Synagoga velut delineatam & in umbra Legis deliteſcentem exponeret. Hoc autem Opus in tres Tomos diſtributum, Jubente Reverendiſſimo S. P. A. Magiſtro, attentè perlegi, in eoque nihil reperi quod puritati morum, Catholicivæ Dogmatibus repugnaret, imò omnia utriuſque maxime conſona: Unde eximium iſtud Opus à Theologiæ Candidatis nocturna ac diurna manu verſandum eſſe cenſeo. In eo enim quiſque Sublimem Theologum, Criticum ſagacem, accuratum Chronographum, Doctiſſimum Interpretem, ac tandem utile dulci permixtum ubique admirabitur. Quamobrem publica luce digniſſimum iudicio. In Quorum fidem ſubſcripſi Romæ in Regio Sanctiſſimæ Trinitatis Conventu die 24. Octobris Anni 1726.

Fr. Franciſcus Bertrand, Ordinis Minimorum,
S. Theologiæ Profeſſor.

NOI RIFORMATORI
Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fede di Reviſione, ed approvazione del Padre Fr. Tommaſo Maria Gennari Inquiſtore nel Libro Intitolato *Hiſtoria Eccleſiaſtica Veteris Teſtamenti*, Auſtore Fr. Ignatio Hyacintho Amat de Graveſon, non vi eſſer coſ' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Atteſtato del Secretario Noſtro, niente contro Principi, e buoni coſtumi, concediamo Licenza a Gio: Battista Recurti Stampatore, che poſſi eſſere ſtampato, offervando gli Ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. 19. Luglio 1727.

(Alvise Piſani Kav. Proc. Riſſor.
(Z. Pietro Paſqualigo Riſſor.

Agostino Gadaldini Segr.

INDEX

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

I N D E X
C O L L O Q U I O R U M

Quæ in Tribus hujus Voluminis Tomis continentur.

C O L L O Q U I A

P R I M I T O M I

In Hiſtoriam Primæ Mundi Ætatis.

C O L L O Q U I U M I.

IN quo ſingula, quæ ad Mundi creationem, & Adami innocentis ſtatum pertinent, & explaantur, & fabulæ, ac errores, quos circa primam Mundi Ætatem præcederunt Scriptores prophani, exufflantur. pag. 7.

ma, & annorum vitæ ſummam complectens. 91

In Hiſtoriam Secundæ Mundi Ætatis.

C O L L O Q U I U M P R I M U M .

In quo agitur de his, quæ ſpectant ſecundæ Mundi Ætatis Hiſtoriam. 95

C O L L O Q U I U M I I .

In quo diluuntur Dubia, quæ in Hiſtoriam ſecundæ Mundi ætatis viri eruditi proponere ſolent. 116

C O L L O Q U I U M I I I .

De Geſtis Patriarcharum ſecundæ Mundi ætatis, & de accurata in illorum ſubducendis annis Chronologia. 135
Calculus Patriarcharum ſecundæ Mundi ætatis juxta Codices Hebræos. 152
Calculus Patriarcharum ſecundæ Mundi ætatis juxta Codices Græcos. 153
Calculus Patriarcharum ſecundæ Mundi ætatis, juxta Codicem Samaritanum. 154

C O L L O Q U I U M I I .
In quo diſcuntur ac dirimuntur difficultates, quas de ſtatu Adami poſt peccatum proponere ſolent Theologi. 46

C O L L O Q U I U M I I I .

De Vita & Rebus, quæ à Patriarchis antediluvianis geſtæ ſunt, & de vera in eorum ſubducendis annis Chronologia. 74

Genealogia Adami per filium ſuum Cainum, quæ Deo exoſa fuit. 84

Genealogia Adami per filium Sethum, quæ Deo grata & accepta fuit. 85

Tabula Chronologica, complectens annos generationum Patriarcharum antediluvianorum, juxta Codices Hebræorum, Græcorum, & Samaritanorum. 90

Tabula Chronologica, decem Primorum Patriarcharum ante Diluvium, ſtem-

COL-

COLLOQUIA
SECUNDI TOMI

In Historiam Tertiae Mundi Aetatis quae incipit à vocatione Abrahami, & protenditur usque ad ingressum Populi Israelitici in Aegyptum.

COLLOQUIUM I.

IN quo attinguntur singula, quae vel ad Sacram tertiae Mundi Aetatis Historiam pertinent, vel elariori ejus intelligentiae inservire possunt. 5

COLLOQUIUM II.

In quo proponuntur Dubia, quae tam Theologi, quam Scripturae Sacrae Interpretes, circa Historiam tertiae Mundi Aetatis ventilare solent. 30

COLLOQUIUM III.

In quo referuntur Patriarcharum tertiae Mundi Aetatis, praecipua Gesta, & Scripta, quae Jesum Christum, verum Messiam, vel adumbrant, vel vaticinantur, ibidemque in putandis annis Patriarcharum ejusdem aetatis accurata stabilitur Chronologia. 60
Tabula Chronologica, in qua Anni, & Gesta Patriarcharum, qui vixerunt in tertia Mundi Aetate, connectuntur cum annis Mundi qui effluerunt à vocatione Abrahami, à qua tertia Mundi Aetas sumit exordium, usque ad Israelitarum ex Aegypto egressionem, in qua desinit eadem Mundi Aetas. 89

In Historiam Quartae Mundi Aetatis.

COLLOQUIUM PRIMUM.

In quo referuntur ea, quae Hebraeis, ab eorum ex Aegypto profectio, usque ad Legem datam Moyse à Deo in Monte Sinai, &, post Legem datam,

acciderunt usque ad obitum Moyse, ibidemque explicantur res praecipuae, quae continentur in eadem Legge, videlicet, Praecepta, Ritus, Sacrificia, Immunditiae Legales, Sacramenta, Festa, Sacerdotum Consecrationes, & alia id genus, quae Sacra & Religionem Hebraeorum spectant. 99

COLLOQUIUM II.

In quo quaedam Dubia, sive ad Legem Mosaicam, sive ad Historiam quartae Mundi Aetatis attinentia, quae à Theologis, vel Scripturae Sacrae Interpretibus proponi solent, discutuntur ac diluuntur. 129

COLLOQUIUM III.

In quo Gesta Josue, in regimine Reipubl. Hebraeorum successoris Moyse, nec non Judicium, & Regum, qui Hebraeis praesuerunt usque ad IV. annum Regni Salomonis, quo jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta, describuntur, ibidemque accurata traditur series annorum, qui in quarta Mundi Aetate, hoc est, ab exitu Populi Israelitici ex Aegypto usque ad quartum Salomonis annum effluerunt. 161

Tabula Chronologica Sexcentorum & sex annorum, qui in quarta Mundi Aetate, hoc est, ab exitu Israelitarum ex Aegypto usque ad quartum Regni Salomonis annum, usque ad fabricam Templi Hierosolymitani, interfluxerunt. 187

COL

COLLOQUIA
TERTII TOMI

In Historiam Quintae Mundi Aetatis quae incipit à quarto Regni Salomonis anno, quo jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta, & producit usque ad Captivitatem Babylonicam.

COLLOQUIUM I.

IN quo, juxta Historiam, cum Sacram tum Prophanam, Series & Gesta Regum Judae, & Israelis describuntur, eademque opera, eorum regiminis accuratus annorum traditur calculus. 5

Tabula Chronologica Regum Judae, à Davide usque ad Sedekiam. 23

Tabula Chronologica Regum Israel, in qua breviter annotantur eorum anni, & praecipua gesta usque ad integram Regni Israelitici eversionem. 25

Series Regum Romanorum, & anni, per quos Roma regnavit. 34

COLLOQUIUM II.

In quo executiuntur ac breviter diluuntur praecipua Dubia, quae Theologi, & Scripturae Interpretes circa Sacram Historiam quintae Mundi Aetatis proponere solent. 35

Canon Chronologicus ab anno undecimo Joakimi, Regis Judae, quo cepit captivitas Babylonica, usque ad annum primum Regni, quod Cyrus inivit in Babylonia tanquam supremus Monarcha. 52

COLLOQUIUM III.

In quo describuntur Vitae Prophetarum, qui in quinta Mundi Aetate, seu ante Captivitatem Babylonicam, vixerunt, & sub Regibus Judae, & Israelis plura fuderunt Oracula, quae

in Jesu Christo, vero Messia, clarissimo exitu fuerunt adimpleta. 71

In Historiam Sextae Mundi Aetatis, quae à Captivitate Babylonica sumit initium, & finem habet in Natali Jesu Christi Salvatoris nostri. 107

COLLOQUIUM PRIMUM.

In quo describuntur res praecipuae, quae Judaeis, durante captivitate Babylonica, acciderunt sub Monarchia Regum Babylonicorum, eorumque exhibitur status, post solutam captivitatem Babylonicam, sub Monarchia Persarum, sub Monarchia Graecorum, regnante Alexandro Magno, &, post illius obitum, sub Regibus Aegypti, & Syriae. 111

Tabula Chronologica exhibens initium & finem Monarchiae Persicae, per continuam successionem Regum, qui ciperunt. 112

Series Regum, qui successerunt Alexandro Magno in Regno Macedoniae. 125

Series Regum, qui, demortuo Alexandro Magno, in Regno Aegypti successerunt. 127

Series duodecim priorum Regum, qui, defuncto Alexandro Magno, in Regno Syriae successerunt. 136

COL

COLLOQUIUM II.

In quo proponuntur ac diluuntur Dubia, quæ circa Historiam sextæ Mundi Ætatis, tam Theologi, quàm Scripturæ Sacræ Interpretes agitare solent. 140

COLLOQUIUM ULTIMUM.

In quo produntur res præclaræ, gestæ à Machabæis, qui, post Captivitatem Babylonicam, summa apud Judæos auctoritate potiti sunt usque ad Hero-

dem, alienigenam, quo in Judæa regnante, natus est Jesus Christus, ibidemque attexuntur varix Judæorum Sectæ, aliquot Historiæ Romanæ monumenta, & Canon Chronologicus annorum, qui à Captivitate Babylonica usque ad Natale Christi Domini interfluxerunt. 174

Tabula Chronologica Sextæ Mundi Ætatis, hoc est, à captivitate Babylonica usque ad Natale Christi Domini, non tantum per annos à creatione Mundi, sed etiam per annos Olympiadum, Æræ Nabonassar, & à condita Roma, accuratè digesta & ordinata. 205

HISTORIA
ECCLESIASTICA
VETERIS TESTAMENTI
TOMUS PRIMUS,
COMPLECTENS
PRIMAM, ET SECUNDAM
MUNDI ÆTATEM.

HISTORIA
ECCLESIASTICA
VETERIS TESTAMENTI,
TOMUS PRIMUS
COMPLECTENS
PRIMUM, ET SECUNDAM
MUNDI ÆTATEM.

HISTORIA ECCLESIASTICA VETERIS TESTAMENTI,

IN REM THEOLOGICÆ CANDIDATORUM,

Per sex Mundi Ætates ab Orbe condito ad Natale usque JESU CHRISTI SERVATORIS nostri, continenti ordine producta, variisque colloquiis digesta, ubi Res præcipuæ, quæ ad Historiam, Dogmata, Legem, Chronologiam, & Disciplinam Hebræorum spectant, per breves Interrogationes & Responiones perstringuntur, & in præclaro ordine collocantur.

PRÆFATIO, ET INSTITUTI OPERIS RATIO.

DUM mihi gratulari incipiebam, quod ex immenso, & innumeris infesto scopulis, ad quos non offendere, non allidi difficillimum est, Historiæ Ecclesiasticæ pelago, cui me commiseram, haud infeliciter enavigassem, jamque portum tenens, diu exoptato otio deinceps fruiturum me sperabam; Ecce subito amici aurem meam vellicare, meque ad solitum laborem revocare ceperunt. Heus tu, dixerunt, quorsum, post illam, quam a Christo nato usque ad nostram memoriam nuper in lucem emisisti, Historiam Ecclesiasticam, vis intempestivo indulgere otio, & porrectis pedibus in utramvis dormire aurem? Numquid vides, Ecclesiæ Historiam, quam a Christo nato lucubrasti, mancam & imperfectam fore, nisi ei adjicias Veteris Testamenti Historiam Ecclesiasticam, quæ tam arctam cum Historia Ecclesiæ, quam Christus acquisivit Sanguine suo,
Hist. Ver. Test. Tom. I.

A affi-

affinitatem & connexionem habet, ut si id genus argumenti intactum omnino prætermittas, aliquid tuis lucubrationibus, jam publica luce donatis, deesse jure optimo querantur Lectores? Historia quippe Ecclesiastica Veteris Testamenti, tota quanta est, recta collimat & ordinatur ad Jesum Christum, verum Messiam, qui est finis & plenitudo totius Legis, quem Patriarchæ expectarunt, quem Propheta prædixerunt, in quem venturum antiqui justi crediderunt, quem postremo Legis Mosaica figura, Cereemonia, Ritus, Sacramenta, Sacrificia, Festa, aliaque id genus Hebræorum monumenta adumbrarunt, & quasi digito commonstrarunt. Maeste itaque animo, & abjecta omni mora, Veteris Testamenti Historiam Ecclesiasticam, seu res ab exordio Mundi usque ad Natale Christi Domini Sacris Literis editas, compendiose describendi novum, quod tibi imponimus, alacri animo suscipe onus, ut hoc pacto perfecta, omnibusque suis numeris absoluta evadat illa, quam concinnasti, Historia Ecclesiæ, quæ a Christo Domino instituta perpetuo est duratura. His amicorum pulsatus machinis, non statim morem gessi, sed potius ab hoc literario suscipiendo negotio abhorrens, mihi que duntaxat ac Musis intra siparium canere tutius, ac opportunius ducens, moras consulto neciebam, meque tam alto mari permittere non ausus, pedem retrahere cogitabam. Videbam siquidem argumentum varium pariter ac vastum, quod in amplissimum volumen esset evasurum, si justa cura, ut par erat, tractaretur. Sciebam etiam, bene multos hujusce tempestatis scriptores, magno & excellenti ingenio præditos, & Linguarum exoticarum peritissimos, eandem Spartam suscepisse, eamque tanta cum nominis sui laude exornasse, ut omnes palmam promeriti, nihil novi eo de argumento scribendum aliis reliquerint, ac subinde nihil reperiebam, in quo mens mea libentius conquiesceret, quam in tranquillo otio, ad quod secesseram, & in arcanis atque dulcissimis cum solo Deo colloquiis, quibus quidquid superest vitæ meæ (superest autem vix brevis palmus) consecrare animus erat. Verum, sic me hærentem cum sæpius rogarent, & tantum non increparent amici, tandem pollicitus sum, me hoc Opus, meis licet viribus impar, divinæ gratiæ adjutum præsidio, illico aggressurum, & ne viderer malæ fidei sponsor, capiti præcipiti calamo quædam in chartis annotare velut usui futura, si quando forte daretur voluntas vel facultas Operi ultimam manum admovendi. Contigit autem, ut non multo post has meas recolligendo schedas, easque attentiori animo lectitando, vehemens inceserit animum libido perficiendi istud jam a me delineatum Opus, eo vel

solo nomine, quod Veteris Testamenti Historia nullo pacto ab Historia Ecclesiæ, quam Jesus Christus in nova Lege instituit, separari debeat, cum certum sit, justos, qui ab exordio Mundi vixerunt usque ad Legem Evangelicam, credidisse in Christum venturum, ac subinde pertinuisse ad Ecclesiam Christi, quemadmodum inter alios Sanctos Patres disertè docet multis in locis Sanctus Augustinus, sed præsertim capit. 4. lib. 3. ad Bonifacium contra duas Epistolas Pelagianorum, ubi de justis Veteris Testamenti loquens, hæc habet: *Ex Fide, qua nos vivimus, una eademque vixerunt, Incarnationem, Passionem, Resurrectionemque Christi credentes futuram, quam nos credimus factam.* Hinc est, quod Eusebius Episcopus Cæsariensis, lib. 1. Historiæ Ecclesiasticæ capit. 4. illos omnes, qui in Veteri Lege testimonio justitiæ fuerunt probati, appellat non quidem nomine, sed re, Christianos, eosque ad Novum Testamentum, seu ad Ecclesiam Christi Domini pertinuisse affirmare non dubitat. Quam doctrinam Apostolus Paulus Epistola 1. ad Corinthios capit. 10. non obscure expressit his verbis: *Nolo vos ignorare, Fratres, quoniam Patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes Mare transferunt, & omnes in Moyse baptizati sunt in nube, & in Mari, & omnes eandem escam spiritualem manducaverunt, & omnes eundem potum spiritualem biberunt (bibeant autem de spirituali, consequente eos petra, petra autem erat Christus.)* Ne igitur quidquam in ea, quam jam publicavi, Historia Ecclesiæ, a Christo Domino in nova Lege institutæ, Lector desiderare posset, necessarium esse duxi, Historiam Ecclesiasticam Veteris Testamenti breviter constringere, eamque variis colloquiis digestam cum distinctione temporum describere per sex Mundi Ætates, quæ ab Orbis conditu usque ad Natale Christi Domini interfluxerunt. Prima Mundi Ætas putatur a creatione Mundi usque ad Diluvium universale. Altera Mundi Ætas exordium habet a Diluvio, & protenditur usque ad Vocationem Abrahami. Tertia Mundi Ætas auspiciatur a Vocatione Abrahami, & producit usque ad profectiorem Populi Israelitici ex Ægypto. Quarta Mundi Ætas ducit initium ab egressione Populi Israelitici ex Ægypto, & durat usque ad quartum annum Regni Salomonis, quo ab eodem Rege jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta. Quinta Mundi Ætas excurrit a constructione Templi Hierosolymitani usque ad Captivitatem Babylonicam. Sexta Mundi Ætas orditur a laxata captivitate Babylonica, & completur in Natali Christi Domini, veri Messiæ, & totius Mundi Salvatoris. Dabo autem operam, ut ea, quæ circa

quam in describenda Historia Ecclesiæ, quam Jesus Christus in Nova Lege instituit, tenuimus. Interlocutores erunt **MAGISTER**, ac **DISCIPULUS**. In primo Colloquio differemus de his, quæ ad creationem Mundi, & ad statum Adami innocentis pertinent, ibidemque male confarcinatas repudiabimus fabulas, & errores, quos circa primi hominis, Mundi, & animalium creationem excogitarunt Scriptores prophani. In altero Colloquio discutiemus nonnullas difficultates, quas Theologi de statu Adami post peccatum proponunt, iisque breviter faciemus satis. In tertio denique Colloquio perstringemus Vitas, seu res præclare gestas Patriarcharum, qui a creatione Mundi vixerunt usque ad Diluvium, atque veram Chronologiam, quæ in subducendis annis horumce Patriarcharum, ceteris calculis præponi debeat, indicabimus.

COLLOQUIUM PRIMUM.

In quo singula, quæ ad Mundi creationem, & Adami innocentis statum pertinent, explanantur, & fabulæ, ac errores, quos circa primam Mundi Ætatem protruderunt Scriptores prophani, exsufflantur.

MAGIST. Mundum intra sex dierum spatium conditum esse narrat Scriptura Sacra. Prima die creavit Deus Coelum, Terram, ac Lucem. Secunda die fecit Firmamentum, & divisit aquas, quæ erant sub Firmamento, ab his, quæ erant super Firmamentum. Tertia die congregavit aquas, quæ erant sub Firmamento in unum locum, terramque, recedentibus aquis, exsiccata, herbarum, stirpiumque viriditate vestivit, iussitque ut arbores fructusque produceret. Quarta die Solem, ac Lunam, Stellasque collocavit in Cælo, ut præessent diei ac nocti, & ut essent in signa, in tempora, dies & annos, atque lucerent in Firmamento Cæli, & illuminarent terram. In quinta die Deus Pifces in Mari, & Volucres in aere procreavit. In sexta die produxit animantia super terram, & præsertim hominem, quem e limo terræ finxit, a terra *Adamum* appellavit, ad imaginem suam formavit, eumque in hunc Mundum induxit, quasi in domum jam paratam & instructam; illius enim causa facta sunt omnia. Denique, septima die cum perfectum, omnibusque suis numeris absolutum esset totius Mundi opificium, quævit Deus, & cuncta, quæ fecerat opera tanquam valde bona approbavit. Hæc sunt in summa, quæ de creatione Mundi, seu de sex dierum opificio, refert Scriptura Sacra cap. 1. Libri Geneseos.

Hanc compendiosam de creatione Mundi historicam narrationem, a *Moyse* loco mox a me laudato descriptam, paucis nunc Observationibus, ne longior sîm quam postulat mei instituti ratio, illustrare pergam. In primis, certum est, hunc Mundum, non ex aliqua præjacen-

te materia, sed ex nihilo ab omnipotentis Deo conditum fuisse. Hinc damnari merito debent Poetæ, qui (teste *Lactantio* lib. 2. *Institution. Divin. cap. 9.*) ajunt, *Chaos in principio fuisse, idest confusionem rerum atque elementorum; postea vero Deum divemisse omnem illam congeriem, singulisque rebus ex confuso acervo separatis, in ordinemque descriptis, instruxisse Mundum pariter & ornasse. Quibus facile est respondere potestatem Dei non intelligentibus, quem credunt nihil efficere posse, nisi ex materia subjacente ac parata, in quò errore etiam Philosophi fuerunt.... Deus facit sibi ipsi materiam, quia potest. Posse enim Dei est, nam si non potest, Deus non est. Homo facit ex eo, quod est, quia per mortalitatem imbecillis est, definita ac modica potestatis. Deus autem facit ex eo, quod non est, quia per æternitatem fortis est, per fortitudinem potestatis immense, quæ sine, ac modo caret, sicut vita factoris. Quid ergo mirum, si facturus Mundum, prius materiam de qua faceret, preparavit ex eo, quod non erat & quia nefas esset, Deum aliunde aliquid mutuari, cum in ipso, vel ex ipso sint omnia. Nam si est aliquid ante illum factum, & quidquam non ab illo factum est, potestatem Dei & nomen amittet. Hoc egregio *Lactantii* testimonio facile refelluntur, non solum *Ethnici* Poetæ, ac Philosophi, sed etiam quidam *Hæretici*, quos cum *Hermogene* effutire non puduit, Materiam esse ingenitam, æternam, & Deo coævam, vel cum *Hæretico David de Dinando*, Discipulo *Almarici*, Deum esse materiam primam; quo commento quid absurdius insulsiusque excogitari possit, certe non video.*

De anni tempestate, qua conditus est

giam Versionis lxx. Interpretum; at in
 texto saculo hanc Scripturæ Sacræ Ver-
 sionem, dictam *Italiam*, fuisse ab Ecce-
 sia Romanâ repudiatam, & in ejus lo-
 cum suffectam esse Latinam Scripturæ
 Sacræ Editionem, quam *Vulgatam* ap-
 pellamus, a *S. Hieronymo* concinnatam,
 in qua annorum Patriarcharum primæ
 & secundæ Ætatis calculi cum Chrono-
 logia Textus Hebræi optime coherent,
 & quam longissime recedunt ab Epilo-
 gismo Codicum cum Græcorum, tum
 Samaritanorum. Hanc autem Latinam
 Scripturæ Sacræ Versionem, dictam *Vul-
 gatam*, quæ ab Oecumenico Concilio
 Tridentino *Authentica* declarata est, Ec-
 clesia Romana etiamnum studiose retinet,
 & ab ea neminem ne transversum qui-
 dem digitum discedere debere edixit,
 quod sane argumento est, Ecclesiam Ro-
 manam, in numerandis annis Patriarcha-
 rum primæ & secundæ Ætatis, approbare
 Chronologiam sacri Textus Hebræi, non
 vero calculos Codicum Græcorum, seu
 lxx. Interpretum, nec etiam calculos
 Codicum Samaritanorum. Hanc esse ver-
 ram Ecclesiæ Romanæ mentem declara-
 runt sacre Congregationes super hac re, ju-
 bentibus Romanis Pontificibus habitæ Ro-
 mæ. At enim, sacra *Indicis* Congrega-
 tio, dum censorio stigmate confixit ter-
 tium sancti *Juliani*, Archiepiscopi Toletani,
 Librum, in quo prædictus Archie-
 piscopus, in numerandis annis Patriarcha-
 rum primæ & secundæ Mundi Ætatis,
 mordicus adhæret Chronologiæ lxx. Inter-
 pretum; hæc, inquam, sacra *Indicis* Con-
 gregatio declarat, certum & omnibus ex-
 ploratum esse debere, Ecclesiam Catholi-
 cam in Editione *Vulgata* approbare anno-
 rum rationem, quæ est in Codicibus He-
 bræis. Hæc sacre Cardinalium Congrega-
 tionis censoria nota legitur (teste nostro
Malvenda lib. 2. de *Antichristo* c. 8.) in
 margine Operis *S. Juliani* in Editione pos-
 teriori *Bibliothecæ Patrum*. Eadem etiam
 sacra Congregatio, damnando Annotationes,
 quas *Antonius Coartius*, Doctor Bituricensis,
 in Chronologiam *Nicephori*,
 Patriarchæ Constantinopolitani, edidit,

Finis Tomi Primi.

hunc Auctorem ideo censura perstrinxit
 quod dum nimio studio Chronologiam
 lxx. Interpretum propugnabat, non videret,
 se incaute hebraici fontis, & Editionis
 Vulgatæ Chronologiam labefactare,
 & sanctos Patres corruptelam Chronolo-
 giæ lxx. Interpretum ulro profiteri. Hæc
 censoria istius sacre Congregationis Nota
 Tomo septimo *Bibliothecæ Patrum*,
 Editionis Parisiensis, anni MDLXXXV.
 in Chronologia *Nicephori* affixa est. Præ-
 terea, sacra Bibliorum Congregatio, sub
 Gregorio XV. Pontifice Maximo, habita,
 & cujus Acta manuscripta Romæ in
 Bibliotheca Angelica Patrum Augustinia-
 norum asservantur, sanxit, ut in emendan-
 dis & castigandis Sacris Bibliis, quoties-
 cumque Codices Græcos inter & He-
 bræos aliqua occurrit dissonantia, Codices
 Hebræi semper anteponantur Græcis,
 juxta Regulam, quam c. 13. lib. 15. de
Civit. Dei suppeditat *S. Augustinus*. Ex
 his itaque momentis nullo negotio colligere
 potes, Ecclesiam Romanam in nume-
 randis annis Patriarcharum primæ & se-
 cundæ Ætatis, Chronologiam Textus
 Hebræi præferre Chronologiæ Codicum
 Græcorum, seu lxx. Interpretum, & cal-
 culo Codicum Samaritanorum, quia, ut
 inquit Sacra *Indicis* Congregatio, Ecclesia
 Catholica approbat in Editione *Vulgata*
 calculum annorum Patriarcharum primæ
 & secundæ Ætatis, qui cum sacri Textus
 Hebræi Chronologia apprime coheret,
 & a calculo cum Græcorum, tum
 Samaritanorum longe lateque discrepat,
 sicut, in Codicibus Græcis agnoverunt
 sancti Patres, qui ideo corruptelam Chrono-
 logiæ lxx. Interpretum candide profes-
 si sunt. Sed tempus est ut vela contrahamus,
 & tam Colloquio nostro, quam Historiæ
 Sacræ in secundam Mundi Ætatem
 coronidem imponamus, postridie, si nos
 Deus, Optimus Maximus, sospites & in-
 columes servet, primum Colloquium in
 Mutæo nostro pomeridianis horis habituri
 in Historiam tertiæ Mundi Ætatis, quæ
 auspiciatur a vocatione Patriarchæ *Abra-
 hami*, & protenditur usque ad egressio-
 nem Israelitarum ex Ægypto.

HISTORIA ECCLESIASTICA VETERIS TESTAMENTI. TOMUS SECUNDUS COMPLECTENS TERTIAM, ET QUARTAM MUNDI ÆTATEM.

Országos Rabbiképz

IN-

Zsidó Egyetem Könyvtára

HISTORIA
ECCLESIASTICA
VETERIS TESTAMENTI,
SEU
TERTIÆ MUNDI ÆTATIS,

Quæ incipit a vocatione Abrahami, & protenditur usque ad ingressum Populi Israelitici in Ægyptum.

HISTORIAM Ecclesiasticam Veteris Testamenti ab *Adamo*, primo omnium hominum parente, usque ad vocationem *Abrahami*, hætenus, bene fortunante Deo, perduximus, ac tantam, sive tempore universalis Diluvii, sive post reparatum a tribus filiis *Noemi* genus humanum, aquis Diluvii pene extinctum, ostendimus, fuisse malitiam hominum, in omnia flagitiorum genera ruentium, ut inde proclive sit judicare, Deum his temporibus permisisse tot nefanda hominum scelera, ut palam fieret, quam necessaria esset Incarnatio Unigeniti Filii sui, quem, ceu Messiam, Mundique pberatorem, missurum se promiserat *Adamo*, dum post illius eccatum, statim serpenti, qui *Evam* seduxerat, imprecatus est his verbis: *Ipsa conteret caput tuum*, id est, Messias, qui ex femina nasciturus est, quemque præfixo tempore mittam, conteret caput tuum. At, ineunte tertia Mundi Ætate, quæ incipit a vocatione Patriarchæ *Abrahami*, & cujus historiam de-

describere in præsentia aggredimur, voluit Deus hanc suam de mittendo Liberatore, seu Messia, promissionem, factam Adamo, evidentius declarare, gentemque sibi specialiter elegit, e qua verus Messias, Jesus Christus Dominus noster, carnem humanam induens, in lucem proditurus erat, & generi humano, primigenia protoparentis labe perditio, salutem allaturus. Nonnullos igitur homines, Deus, summa cujus bonitas prævalet hominum nequitia, sub initium tertiæ Mundi Ætatis, in tanta ubique inundantium malorum colluvie, puros & illibatos servavit sibi, & inter ceteros *Abrahamum*, ex familia *Semi*, filii *Noemi*, oriundum, elegit, ut esset pater credentium, & caput numerosæ gentis, quæ ex eo oritura erat, cuique Deus Leges, Ritus, Sacrificia, aliaque id genus præscribere debebat, quibus Jesus Christus Dominus noster, verus a Deo promissus Messias, dignitas ejus, opera, vita, doctrina, & mors prænunderentur, atque sub variarum figurarum, typorum, atque signorum involucribus significarentur, ita ut hæc gens, a Deo electa, & cujus caput erat *Abrahamus*, dum eum speraret & expectaret promissum a Deo Salvatorem, eadem spe & expectatione totum impleret Orbem, & huic excipiendi homines aliquando bene præparati essent, sicut eleganter differit *Eusebius*, Episcopus Cæsariensis, Lib. I. *Historiæ Ecclesiasticæ*, cap. 2. juxta Editionem *Valesianam*, sed præcipue in Proæmio Lib. VIII. *De Demonstratione Evangelica*. Hanc autem tertiæ Mundi Ætatis Historiam tribus Colloquiis, ne a præscripta nobis methodo recedamus, absolvemus. In primo Colloquio attingemus, breviter tamen, singula, quæ attinent ad sacram tertiæ Mundi Ætatis Historiam, inferemusque etiam compendiosam narrationem quarundam rerum exoticarum, quæ, licet ad variarum Nationum profanas Historias spectent, nihilominus intelligentiæ Historiæ sacræ haud parum subservire, eique aliquid luminis affundere possunt. In altero Colloquio proponemus dubia, quæ circa Historiam tertiæ Mundi Ætatis, tam Theologi, quam Scripturæ Sacræ interpretes movere solent, eaque diluemus. In postremo Colloquio, præcipua Patriarcharum tertiæ Mundi Ætatis gesta, & Scripta, quæ vel Jesum Christum, verum Messiam, adumbrarunt, vel venturum vaticinantur, perstringemus; atque accuratorem in putandis eorum annis Chronologiam stabilire satagemus.

COLLOQUIUM PRIMUM.

In quo attinguntur singula, quæ vel ad sacram tertiæ Mundi Ætatis Historiam pertinent, vel clariori ejus intelligentiæ inservire possunt.

DISCIP. RES, quas *Abrahamus* præclare gessit a tempore, quo ex *Ur Chaldæorum* vocatus est a Deo usque ad sacrificium, quo, ad obediendum Deo, voluit dilectissimum filium suum *Isaacum* mactare, abunde in tertio nostro Colloquio in Historiam secundæ Mundi Ætatis retulisti, quas quidem ut agnoscas memoriæ meæ adhuc infixas hære, eas nunc paucis verbis complectar. *Abrahamum* itaque Deus vocavit ex *Ur Chaldæorum*, Gente *Idolatra*, ut eum constitueret caput Gentis, quam in populum fidelem & peculiarem sibi selegerat. *Abrahamo* promissit Deus, nasciturum ex semine ejus Messiam, seque ei daturum Terram *Chanaan*, in quam *Abrahamus*, protinus Deo obtemperans, relicta *Charane* & cognatione sua, venit cum *Sara*, uxore sua, & cum *Lotho*, fratris sui filio. In hac Terra *Chanaan*, tanquam peregrinus, sub *Tabernaculis* habitavit *Abrahamus*, & ex ea, propter grassantem famem exire coactus, venit in *Ægyptum*, ubi *Saram*, uxorem, ut periclitanti vitæ suæ consulere, vocavit sortorem suam, quam in domum Regis sublatam, lætus postea accepit. Ex *Ægypto* egressus *Abrahamus* cum uxore sua *Sara*, multis locupletatus divitiis, sese in Terram *Chanaan* recepit. Sed cum hæc Regio multo pecori alendo haud sufficeret, *Lothus*, a patruo suo *Abrahamo* divulsus, sedes suas in urbe *Sodoma* fixit, qua direpta a Rege *Codorlahomere*, cum & ipse *Lothus* in hac urbis *Sodomæ* direptione fuisset abductus captivus, confestim *Abrahamus*, trecentis & octodecim armatis servis suis, *Lothum* nepotem suum, urbisque hujus direptæ populum pristinam in libertatem vindicavit. Redempti *Abrahamo* a cede Regis *Codorlahomor*, occurrit *Melchisedecus*, Sacerdos, qui ei

benedixit. Urbem *Sodomam*, ob nefandissimam & præposteram suorum incolarum libidinem, igne cœlesti consumpsit Deus, ex quo incendio solus *Lothus* ab Angelo ereptus est cum uxore & utraque filia; at *Lothi* uxor, cum post se, contra divinum mandatum, muliebri fortassis curiositate, respectasset, in statum salis actutum versa est. *Abrahamus* ex *Agare*, ancilla sua, quam uxorem duxerat, filium suscepit *Ismaelem*, quem, licet primogenitum, una cum *Agare*, matre, domo sua, jussu Dei, expulit *Abrahamus*, postquam *Sara*, altera ipsius conjux, jam in effæta ætate peperisset, juxta divinas promissiones, *Isaacum*, in quo benedicendæ erant omnes Gentes, quia ex *Isaac* stirpe nasciturus erat Messias. Cum autem jam adolevisset *Isaacus*, volens Deus fidem & obedientiam *Abrahami* toto Orbe illustrem reddere, præcepit huic Patriarchæ, ut eum, quem in deliciis, & in oculis habebat, filium suum *Isaacum* suis ipse manibus mactaret. Deo itaque imperanti, abjecta omni mora, *Abrahamus*, post homines natos obedientissimus, filium suum *Isaacum* immolandum obtulit; illum tamen non mactavit, quia Deus ipse, qui jusserat mactandum, patris fidem explorans prohibuit per Angelum ne faceret. Hæc sunt in summa res ab *Abrahamo* præclare gestæ, quas in tertio Colloquio in Historiam secundæ Mundi Ætatis late exposuisti, quasque ipse compendiosa narratione hic perstrinxi, ut intelligas, eorum, quæ hactenus in nostris Colloquiis de sacra Historia narraſti, notitiam adhuc memoriæ meæ tenaciter inhære. Sed age nunc, si placet, & percense cetera, quæ *Abrahamus*, post illud sacrificium, quo, parens divino præcepto, filium suum *Isaacum* mactare voluit, gessit usque ad suum obitum.

lut in continenti, iter pervium fuit. Nec cunctatus Rex Ægyptius cedentes insequi, mare, qua patebat, ingressus; mox coeuntibus aquis, cum omni exercitu deletus est. Tunc Moyses incolumitate suorum, exitio hostium, virtuteque Dei exultans, Canticum Domino cecinit (quod legitur cap. xv. sacri libri Exodi) idemque omnis turba virilis ac muliebris sexus fecit.

D. Ex ea, quam hic attexisti, Tabula Chronologica facile intelligo, a vocatione Abrahami, quæ contigit anno a creatione Mundi MM LXXXIII. & a qua exordium sumit tertia Mundi Ætas, usque ad Israelitarum ex Ægypto profectionem, quæ accidit anno a creatione Mundi MMDXIII. & in qua desinit tertia Mundi Ætas, interfluxisse annos quadringentos, & triginta, per quos Deus prædixerat Abrahamo, posteritatis suæ peregrinationem duraturam, hoc est, posteros Abrahami, a tempore Vocationis illius Patriarchæ fore peregrinos in terra Chananæa per ducentos, & quindecim annos, illosque postea per alios ducentos, & quindecim annos in Ægypto manuros, tanquam peregrinos, antequam possiderent Terram Chanaan, quam Deus Abrahamo, ejusque posteris daturum se promiserat, sicut memini, te jam observasse contra nonnullos Scriptores, qui perperam asserunt, Hebræos per quadringentos, & triginta annos in

Ægypto peregrinos, & afflictos fuisse. At, cum bona venia tua dixerin, hora, quæ nunc imminet prandii, nostrum huc ulque protractum cogit finire Colloquium. Scis etenim celebratum a Plutarcho, Gellioque istud Catonis dictum, ex Oratione quadam, qua dissuasit Legem Agrariam, quamque sic exorsus est, ut dicat, arduum esse ad Ventrem verba facere, qui careat auribus. Interpellante itaque fame, domum me recipio, ut post prandium possim facilius præparare me ad proximum Colloquium, in quo de Historia quartæ Mundi Ætatis, quæ ab exitu Israelitarum ex Ægypto initium habet, desinitque in quarto anno Regni Salomonis, quo ab eodem Rege jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta, differere incipiemus: expleto, siquidem ventre, sicut vulgari fertur Adagio, melior est consultatio, si ve ut ait Plutarchus lib. 7. Symposiacon: Consultatio tum melior, cum expleveris, abum.

HISTORIA ECCLESIASTICA

VE TERIS TESTAMENTI,

S E U

QUARTÆ MUNDI ÆTATIS,

Quæ initium habet ab exitu Israelitarum ex Ægypto, & desinit in quarto anno Regni Salomonis, quo, ab eodem Rege jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta.

HEBRÆI, inquit eleganter Lactantius cap. x. libri „ iv. Divinarum Institutionum, ex Ægypto egressi in solitudinem multa mirabilia viderunt, „ nam cum sitim paterentur, ictu virgæ rupe „ percussa, profiliit fons aquæ, populumque re- „ creavit. Quo rursus esuriente, cœlestis alimen- „ tum pluvia descendit, quin etiam coturnices in castra eorum ventus induxit, ut non modo pane cœlesti, sed etiam „ instructioribus epulis saturarentur. Pro his tamen divinis beneficium honorem Deo non reddiderunt, sed depulsa jam servitute, jam siti fameque deposita, in luxuriam prolapsi ad prophanos Ægyptiorum Ritus animos transtulerunt. Cum enim „ Moyses, Dux eorum, ascenderet in montem, atque ibi quadraginta diebus moraretur, aureum caput Bovis, quem vocat Apin,

lesimo nongentesimo trigesimo quinto. Post mortem *Abdonis* Israelitæ servierunt Philistæis annis quadraginta, & hæc servitus finem habuit anno Mundi bis millesimo nongentesimo septuagesimo quinto.

Samson judicavit Israelem annis viginti, & abiit è vivis anno bis millesimo nongentesimo nonagesimo quinto.

Heli, post mortem *Samsonis*, judicavit Israelem annis quadraginta, & migravit è vita anno Mundi ter millesimo trigesimo quinto.

Samuel, & *Saul*, primus Israelitarum Rex, præfuerunt Israelitis annis quadraginta, qui terminantur anno Mundi ter millesimo septuagesimo quinto.

David regnavit annis quadraginta, videlicet septem annis in Hebrone, & triginta tribus Jerosolymis, & extremum diem clausit anno Mundi ter millesimo centesimo decimo quinto.

Salomon, anno Regni sui quarto, qui incidit in annum Mundi ter millesimum centesimum decimum nonum, & in annum ab egressione Israelitarum ex Ægypto sexcentessimum sextum, jecit fundamenta magnificentissimi post hominum memoriam Templi Jerosolymitani, cujus fabrica per septem annos continuata est, ac subinde absoluta anno undecimo Regni *Salomonis*, & anno Mundi ter millesimo centesimo vigesimo sexto.

Habes nunc exactam Tabulam Chronologicam sexcentorum & sex annorum, qui ab exitu Populi Israelitici ex Ægypto usque ad quartum Regni *Salomonis* annum, quo jacta sunt Templi Jerosolymitani fundamenta elapsi sunt. Quem calculum si conferas cum sacro libro *Judicum*, in quo anni Præfecturæ *Judicum* numerantur omnino distincti ab annis servitutum Israelitarum, invenies esse accuratissimum, ultroque fatebris contrariorem esse illorum calculum, qui, annos servitutum Israelitarum cum annis

Præfecturæ *Judicum* perperam confundentes, numerant duntaxat ab egressione Israelitarum ex Ægypto usque ad quartum Regni *Salomonis* annum, quo coepta est Templi Jerosolymitani structura, annos quadringentos octoginta.

D. Multum sane mihi arridet iste quartæ Mundi Ætatis annorum calculus, tum quia ei suffragatur sacer *Judicum* liber, in quo anni servitutum Israelitarum seorsim numerantur ab annis Præfecturæ *Judicum*; tum quia etiam prædictus ille, quem subduxisti, calculus sexcentorum & sex annorum, qui effluerunt ab exitu Israelitarum ex Ægypto usque ad quartum Regni *Salomonis* annum, optime conciliat apparentem illam in numeris antilogiam, quæ reperitur inter caput sextum lib. 3. Regum, & sacrum librum *Judicum*. Nam, eo in capite sexto libri tertii Regum ideo ab exitu Israelitarum ex Ægypto usque ad quartum Regni *Salomonis* annum percententur duntaxat anni quadringenti octoginta, quia ibi Scriptura Sacra numerat tantum annos Præfecturæ *Judicum*, prætermissis annis servitutum Israelitarum. At, in libro *Judicum* Scriptura Sacra, præter annos servitutum Israelitarum enumerat, ex quibus simul supputatis emergit summa annorum sexcentorum & sex annorum, qui a profectioe Israelitarum ex Ægypto usque ad quartum Regni *Salomonis* annum præterlapsi sunt; unde plane consequitur, nullam veram & realem in numeris extare contradictionem inter caput sextum libri tertii Regum, & sacrum *Judicum* librum. Sed tempus est ut Colloquio nostro, & Historiæ quartæ Mundi Ætatis finem imponamus, ea tamen Lege, ut, si Deus nos sospites & incolumes servet, Colloquia in Historiam quintæ Mundi Ætatis proxima hebdomada simus auspiciaturi.

HISTORIA

ECCLESIASTICA

VETERIS TESTAMENTI.

TOMUS TERTIUS

COMPLECTENS

QUINTAM, ET SEXTAM

MUNDI ÆTATEM.

HISTORIA
ECCLESIASTICA
VETERIS TESTAMENTI
TOMUS TERTIUS
CUM SUPPLEMENTIS
QUINTAE ET SEXTAE
MUNDI ÆTATIS

HISTORIA
ECCLESIASTICA
VETERIS TESTAMENTI,
S E U
QUINTÆ MUNDI ÆTATIS.

Quæ incipit a quarto Regni Salomonis anno, quo jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta, & producitur usque ad Captivitatem Bablyonicam.

HISTORIA quintæ Mundi Ætatis, quæ ab anno quarto Regni Salomonis, quo ab eodem Rege jacta sunt Templi Hierosolymitani fundamenta, ducit exordium, & protenditur usque ad Captivitatem Bablyonicam, non solum complectitur seriem & Gesta Regum Juda & Israel, necnon Acta Prophetarum, qui sub illis Regibus Vaticinia fuderunt, verum etiam arctam habet agnationem & affinitatem cum Historia Prophana, seu Regum Ægyptiorum, & Chaldæorum, seu Bablyoniorum. Quocirca, ut compendiosam quidem, sed accuratam rerum omnium, quæ vel ad Historiam Sacram quintæ Mundi Ætatis attinent, vel spectant Historiam Prophanam, cum qua connexionem aliquam habet eadem Historia Sacra, notitiam assequi possis, tria, juxta nobis præfixam methodum, in describenda Historia quintæ Mundi Ætatis, instituemus Colloquia;

4
 quia; in quorum primo dabimus, juxta Historiam, cum Sacram, rum prophanam, seriem & Gesta Regum tam Juda, quam Israel, & eorum regiminis exactum annorum calculum. In altero Colloquio aliquot Dubia, quæ Theologi, & Scripturæ Sacræ Interpretes circa Historiam quintæ Mundi Aetatis movere solent, maxime circa auctoritatem Librorum, cum Moraliū, tum Historicorum, quos sacri quintæ Mundi Aetatis Scriptores exararunt, discutiemus, breviterque dissolvemus. In postremo Colloquio texemus Historiam Prophetarum, qui sub Regibus Juda & Israel ante captivitatem Babylonicam, tam in Regno Juda, quam in Regno Israel, vixerunt, ibidemque ostendemus, bene multa in his, quos, divino afflatis spiritu, libris conscripserunt, extare Oracula, quæ ad Jesum Christum, verum Messiam, totiusque generis humani Redemptorem, semota omnia colligine, referuntur.

5
COLLOQUIUM
PRIMUM.

In quo, juxta Historiam, cum Sacram, tum Prophanam, Series & Gesta Regum Juda, & Israelis describuntur, eademque opera, eorum regiminis accuratus annorum traditur calculus.

DISCIP. **J**AM scio Salomonem anno quarto Regni sui jecisse fundamenta Templi Hierosolymitani (cujus formam delineaverat pater ipsius David, Rex) illudque miris impensis & laboribus exornasse, ac tandem septem annorum spatio in monte Moria edificasse, eique ultimam admovisse manum. At, optarem nunc, ut hujus magnificentissimi Templi structuram ac formam paucis verbis describeres, quam tam sapiente, tamque potente Architecto dignam fuisse nullus dubito.

M. Materia Templi Hierosolymitani potissimum sita erat in lignis cedrinis, abiegnis, olivarum, ære, argento, auro purissimo, & in lapidibus exquisitissimis, ita fabricorum arte & industria, dolatis, politis, perfectis, apteque inter sese conjunctis, ut tota inde assurgens structura, oculos intuentium in admirationem raperet, Hinc, Christo Domino, egredienti e Templo Hierosolymitano, ait unus ex discipulis suis: *Magister, aspice quales lapides, & quales structure, sicut legitur cap. 13. v. 1. Evangelii S. Marci.* Formam quod attinet Templi Hierosolymitani, conatus est Rex Salomon in extruendo ex lapidibus Templo Hierosolymitano exprimere, quantum potuit, formam antiqui Tabernaculi, a Moysæ jussu Dei in Deserto erecti, quod tamen, sicut ostendimus in Colloquiis nostris in Historiam quartæ Mundi Aetatis, portatile tantum erat, & ex pellibus compactum. Duplex autem erat forma Templi Hierosolymitani, interior una, exterior altera. Duæ ejusdem Templi Partes interiores erant, quarum una simpliciter dicebatur Sancta, & in ea erant Altare thymiamatis; Mensæ de-

cem aureæ Panum Propositionis, & decem Candelabra aurea. Hæc pars Templi quadraginta cubitos longitudine habebat, latitudine vero viginti. Pars altera appellabatur Sanctum Sanctorum, quæ muro & velo intermedio a priori parte, quæ Sancta vocabatur, erat separata, atque in ea recondita erat Arca Fæderis, & Deus Responſa, seu Oracula, reddebat Summo Sacerdoti, ipsum per Urim & Thummim consulenti. Pars exterior Templi Hierosolymitani dicebatur Atrium, idque erat multiplex, videlicet primo erat Atrium Sacerdotum, quod continebat Altare Holocaustorum, & Mare æneum, seu labrum aquæ amplissimum. Secundo, erat Atrium populi, quo viri & feminae Israelitæ ad orandum & Deo debitum cultum deferendum convenire solebant. Tertio, erat Atrium Gentilium, quo prophanæ Gentes adire poterant, & in eo stare; sed eis ultra progredi nefas omnino erat. Porro, Atria cum Sacerdotum, tum Israelitarum cingebantur porticibus, exedris, gazophylaciis, pastophoriis, variis conclavibus, & cellis, sive ad reponendum sal, quo aspergebantur membra victimarum; oleum, quod infundebatur lucernis Candelabrorum; vinum, quod effundebatur in Sacrificiis; sive etiam ad servandas vestes Sacerdotum, Vasa, Candelabra, Pateras, Phialas (quarum usus erat ad excipiendum victimarum sanguinem) Cantaros, Lances, Crateres, Acerras, & alia id genus instrumenta sacra, numero & magnificentia pene incredibili; sive denique ut apta & commoda domicilia haberent Sacerdotes, Levitæ, & alii Templi Ministri, qui in ordine vicis suæ, A 3 seu

D. Rogaverat olim S. *Augustinum* Laurentius, ut foriberet aliquod *Enchyridion*, sive Opusculum mole exiguum, quo plane instrui posset, & instructus ex tempore de Deo recte colendo loqui valeret. Petitioni *Laurentii* annuit S. *Augustinus*, & *Enchyridion* scripsit, quod obvis ulnis excepit *Laurentius*, & a cujus lectione ægre divelli poterat. Sequar ipse exemplum *Laurentii*, & Sacram Veteris Testamenti Historiam, quam meis exoratus precibus in variis Colloquiis a Creatione Mundi usque ad

Natale Christi Domini digessim, eolubentius legam, quod illam stylo simplici, sed citra barbariem, & compendiose, citra tamen obscuritatem, descripseris. Quæ methodus, ut candide dicam, multum mihi semper arrisit, utpote ad studiosæ juventutis captum magis accomodata, antiquo præsertim canente Poeta:

Quidquid præcipies esto brevis, ut cito dicta

Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

Finis Historiæ Sextæ Mundi Ætatis,
& totius hujus Operis.

INDEX RERUM

T O M I P R I M I.

A

ÆTas. Ætates Mundi sex ab Orbe condito ad Christum natum, earumque periodi: pag. 3. Ætas diurna primorum hominum, non tam ob fructus terræ excellentiores, quam propter frugalitates. 70. Vide *Annus*.

Amor Dei & proximi, cultus est interior Legis naturæ. 66.

Angeli. Cur Moyles siluerit creationem Angelorum. 9. Angelorum cognitio matutina in Verbo, Vespertina in rebus. 9.

Angelis in via non fuit collata sola gratia versatilis. 36. Angelorum peccatum. 39. Corporis expertes sunt. 78. 79. Mulierum amore capti non sunt ante dilu-
vium. 78. Absurdæ de Angelis sententiæ *Lactantii*. 79. Lothum e flammis eripiunt. 142. Cherubim præ foribus Paradisi. 40.

Animal. Nulla animalia, e putri materia, oriuntur, sed ex ovis. 111. Animalia bruta non sunt prædita ratione, ut senserunt *Origenes*, & *Lactantius*. 114. non sunt pura automata. *ibid.* Quomodo in Americam adportata fuerint post dilu-
vium, maxime infecta, quæ noxia sunt. 111. & seq. 113. aves. *ibid.*

Annus. Annus antiquus Hebræorum, annus civilis, Sabbaticus, & Jubilæus ab æquinoctio autumnali computantur. 8.

Anni initium postea sumptum, Deo jubente, ab æquinoctio verno. *ibid.* Anni priorum Patriarcharum non erant mensuri, sed nostris similes. 71. Anni centum viginti, non vitæ hominum, sed poenitentiae spatium ante dilu-
vium. 97.

Vide *Ætas*.

Antichristus interficiet Enochum in fine mundi, & hic post tres dies resurget. 82.

Antipodæ. 108.

Arca Noe, ejusque mensura. 72. 85. Fuit Ecclesiæ figura. 93. Arca fœderis. 133.

Altra non sunt animata. 113.

Atomi. Corpuscula seu atomos mundum temere effecisse somniavit *Epicurus*. 44.

Auxilia. Vide *Gratia*.

B

Baptismus concupiscentiam ac fomitem non aufert. 54.

Bella post dilu-
vium prima. 104.

Benedictio *Melchisedechi*. 128.

Benignitas Dei. Vide *Misericordia*.

Bonitas Dei. Vide *Deus*.

C

Captivitas Ægyptiaca quandiu duraverit? 130.

Carnes. Carnibus vesci an licitum ante dilu-
vium. 69. 70. 97. Post dilu-
vium. *ibid.*

suffocato & sanguine interdictum hominibus post dilu-
vium. 97. Eadem vetita initio Ecclesiæ Christianæ. 98.

Casuistæ. Rejiciuntur placita nonnulla circa ignorantiam. In vecta in Christianam Ethicæ a laxioribus Casuistis. 56. 57.

Chaos Poetarum. 57.

Christus. Ejus figuræ, Adam, Abel, Noe. 91. *Melchisedech*. 128. Abraham. 145.

Christi & ejus Sacrificii typus in *Isaaco* 138. & in ariete. *ib.* Christianæ Legis & Christianorum in Sara & *Isaaco*. 145.

Christum prævidit Abraham. 139. Fides in Christum omni ævo necessaria fuit ad justificationem. 133. Vide *Messias*.

Cibus hominum. Vide *Carnes*.

Circumcisio. Ejus origo. 133. a Deo Abrahamo præcipitur. *ibid.* non est desumenda ab Ethnicis. *ibid.* Circumcisione utebantur Ægyptii, aliique, sed Hebræorum circumcisio omnium vetustissima fuit & diversa. 135. Ægypti fœminas quoque circumcidebant, *ibid.*

Concubinas. Uxores minus præcipuæ, quæ non erant matres familias, quandoque vocabantur concubinae, vigente polygamia. *ibid.* 144.

Concupiscentia. Concupiscentia contra rationem pugnans, mala est, malus nempe effectus peccati. 52. pugna hujusmodi non fuisset in statu naturæ puræ, est enim contra naturam ex D. *Thoma*. 29. 52.

53. superest post Baptismum. 54. Non est peccatum, sed peccati poena. *ib.* & 55.

Confirmatio. Ex clara Dei Visione oritur confirmatio gratiæ. 25.

Conjuges. V. Matrimonium.
 Creatio. Mundus e nihilo conditus, non ex præjacente materia. 7. Creationis opera sex diebus confecta. 7.
 Crux Christi. Ejus figura fuerunt ligna quibus imponendus erat Isaac. 138.
D
 Decimæ. Decimas solvit Melchisedechus Abrahamus. 127. 128.
 Deus. Unus est non duo, isque summe bonus quicquid somniaverint Magi Persarum, aliique. 149. Ejus maxima misericordia. 131. Ejus poenitentia quæ sit? 72. Ejus cultus, & nominis invocatio tribuitur Enos ob excellentem Religionem. 80.
 Dies sex creationis rerum. 7. veri extiterunt, non mystici, neque cognitiones Angelicæ. 8. 9.
 Diluuium. 72. fuit universale. ibid. Quando contigerit? 87. Octo tantum animæ servatæ fuerunt, non Mathusalem, qui jam obierat. 83. 84. An ulli ex his, qui diluuium perierunt poenitentiam egerint? 87. Diluuium Ogygium, & Deucalionis idem ac Noeticum. 86.
 Dominica dies. Ejus Sanctitas. 81.
 Dominium, an locum habuisset in statu innocentia? 31. 32.
E
 Ebrietas Noe secundum SS. Patres culpa vacavit. 99. Ebrietas Loht damnanda. 143.
 Ecclesia est a Christo, ut Eva ex Adamo. 43. Illius figura fuit arca Noe. 93.
 Errores varii. Vide Opinio.
 Eucharistiæ Sacrificii typus fuit Sacrificium Melchisedechi. 128.
F
 Fabulæ Ethnicorum ex S. Scriptura detorta erunt. 44. 115.
 Fæstorum dierum Sanctitas. 80.
 Fides, fuit in statu innocentia. 27. Fides mediatoris semper fuit necessaria ad salutem post peccatum. 65. 133. Fides Abrahami, aliorumque quomodo ad justificationem pertineat? 131. Fides seu fiducia remissionis peccatorum ad examen vocatur. 132.
 Fomes peccati hæret in homine post baptismum. 46. 54. Vide Concupiscentia.
 Fortitudo Abrahami. 139.
 Fructus vetitus in Paradiso. 43.

G
 Generatio animalium e putri materia rejicitur. 111.
 Gestæ Patriarcharum primæ ætatis. 74. Secundæ ætatis. 136.
 Gigantes. Fabulæ gigantum cum Diis pugnantium desumptæ ex historia turris Babel. 115. Gigantes homines fuerunt, non dæmones. 79. 80.
 Gratia. Gratia sanctificans collata fuit primo homini, dum conditus est; hoc tamen non pertinet ad fidem. 19. 20. Certissimum est Adamum Sanctum fuisse ante lapsum. 20. Gratia Sanctificans hominis lapsi mentem Deo subicit, non vero appetitum, aut corpus menti, quemadmodum præstitit iustitia origoalis. 24.
 Gratia Auxilia. Gratia pro statu innocentia. 33. 34.
 Gratia per se efficacis necessitatem Thomistæ petunt tum ex naturæ lapsæ imbecillitate, tum ex Dei dominio, tum ex arbitrii indifferentia. 34. Gratia per se efficacis necessitas in statu innocentia. 35. Rationes petita ex doctrina S. Augustini pro hujusmodi gratia. 35. An homo sine gratia possit verum cognoscere? 59. Homo in statu naturæ puræ potuisset diligere Deum ut auctorem naturæ super omnia cum solo concursu generali. 59. In statu naturæ lapsæ non potest homo cum solo generali Dei concursu Deum super omnia diligere. Vide Originalis iustitia. Vide Angelus.

H
 Hæreses varia. Vide Opinio.
 Historia. Historiæ prophana veritas post epocham Olympiadum. 15. Antiquitas fabulosa plurimorum Orientalium. ibid. Multa e S. Scripturæ historia petita. 44. 115.
 Holocaustum. Vide Sacrificium.
 Homicidium Caini. 74. Homicidii scelus. 98.
 Homo propter Deum conditus fuit, mundus propter hominem. 8. Homo cur erectus & sursum spectans? 18. Hominis maxime nascentis ærumnas & imbecillitatem mirati sunt philosophi, quod ignoraverint peccatum originis a quo profluit. 50. 51. Homo lapsus, non Angelus reparatur variis de causis. 48. Homo tantæ est excellentia in comparatione pecoris ut vitium hominis sit naturæ pecoris

coris ex D. Augustino. 53. Omnes homines ex Adamo orti. 14. 15. Omnes homines, etiam Americani ex Noe stirpe fluunt. 109. Homines in omnes mundi regiones post diluuium fusi Phalegi ævo: 103. 104. Numerus hominum paucis post diluuium annis. 104.
 Humana natura. Vide Status.

I
 Idololatria. Idololatriæ seu Polytheismi origo post diluuium. 106. vera religio prior fuit Idololatria. ibid. Ægyptii primi Idololatriæ ex Lactantio. 105. Auctor Idololatriæ potius Ninus nepos Noe. 106. Idololatriæ objectum, astra, heroes, fera. 107. Idololatriæ bellum intulit Christus. ibid. Thare Abrahami pater non fuit Idololatra. 126.

Ignorantia. Ignorantia poena est peccati originalis etiam post baptismum. 54. cur dicta sit peccatum a S. Augustino? 55. Quando peccatum sit? 56. Ignorantia invincibilis præcipuorum præceptorum juris naturalis non admittenda. 56. 58. In magnis jacet ignorantia tenebris qui ignorat peccari posse interdum per ignorantiam, ut ait S. Bernardus. 57.

Imago. In quo sita sit Divina Imago in homines insculpta. 19.

Immortalitas. Status Integritatis non erat naturalis. 30. Quænam esset? ibid. Cibis requirebatur. 30. Immortalitas hujusmodi, & immortalitas Beatorum quomodo differant. 31.

Incestus filiarum Loht. 143. An excusari in eo possint? ibid.

Innocentia status. Vide status innocentia.
 Insecta. Eorum generatio. 111. Quomodo post diluuium propagata, etiam in America. 111. 112.

Invidia. Caini. 74.

Iris fuit ante diluuium. 96. 97. Post diluuium signum est foederis. ibid.

Justificatio quomodo fidei ascribatur. 131. 132. Fiducia remissionis peccatorum castigatur. 132. Fides in Christum omni ævo necessaria fuit ad Justificationem. 133. Operum necessitas. 132.

Iustus. Vide Testamentum vetus.

L
 Lex Naturæ invincibiliter ignorari non potest. 58. Ciceronis de lege naturali cuius nota præclarum testimonium. ibid.

mens S. Thomæ. 58. Quæ Legis naturæ sunt, non fiunt sine Gratia Dei. 58. Vide Matrimonium, Sacramenta, Sacrificia. Liberum Arbitrium manet post peccatum. 59. 60. Quomodo perditum sit secundum S. Augustinum, nempe quantum ad perfectionem, non quantum ad substantiam. 60. Perit libertas ut erat in Paradiso. ibid. Vide Peccatum.

Libido & scelera Sodomitarum. 141.

Lingua omnium una fuit ante turrim Babel. 102. non fuit Cimbrica. 116. neque Celtica vel Aremorica, ibid. Non fuit Caldaica, neque Syro Caldaica, neque Æthiopica, neque Sinensis. ibid. Lingua illa prior fuit Hebraica. 102. 117. Lingua Hebraica conservata fuit in familia Heber. ibid. 118. Ex Hebraica lingua oriuntur Caldaica, Arabica, Phœnicia, seu Chanaanæ, Græca, Latina, Saxonica, Theutonica, Celtica, Aremorica, Gallica, Hispanica, Italica &c. 117. 119. Numerus linguarum post confusionem. 102. 119.

M
 Maledictio Noe. 99.
 Malitia hominum ante diluuium. 71. 72.

Malum. Malum esse naturam quandam subsistentem contendunt Philosophi Magi Persarum, & Manichæi hæretici. 51. Erroris arguuntur. 52.

Materia a Deo creata est. 7. Deus non est. ib.

Matrimonium Conjugatorum unio, & amor. 43. In statu innocentia extitisset conjugalis concubitus. 17. Unica Adamo uxor a Deo data. 16. matrimonii vinculum indissolubile. 60. Vide Polygamia.

Mendacium nunquam licitum. 129. 130. Non est mentiri filere quod verum est. ib. Abrahamus non est mentitus dum Saram sororem vocavit, non uxorem. 129. neque quum Isaacum immolaturus dixit servis suis revertemur ad vos. 140. Mentitus non est Deus, quando Abimelecho qui Saram sustulit, mortem minatus est. 140. 141. neque Isaias dicens Ezechia morietis, ibid. neque Jonas dum civitati Ninives ruinam minatus est. ibid.

Messias, Messias venturus ostenditur, dum serpenti Deus maledicit. 12. Messia fides semper fuit ad salutem necessaria. 65. Patriarcharum vota, Jacobi morituri

Vaticinium . 13. Messias Abrahamo promissus. 126. 127. Vide Christus .
 Misericordia Divina maxima. 131. Misericordia Dei erga primos parentes lapsos. 47
 Montes. Quorundam montium fabulosa sublimitas. 72.
 Mors est poena peccati. 29. Mors hominis statim sequuta est lapsum Adami, hoc est, lex, & necessitas moriendi. 49.
 Mulier. Mulieris procreatio ex Adami latere. 16. Foemina fuissent in statu innocentiae. 18. Non sunt praeter intentionem naturae. ibid.
 Mundus. Mundi creatio. 7. Non fuit temere productus ex corpusculis. 44. Mundi aternitatem propugnat Aristoteles. 44. Mundi aternitas, & antiquitas apud Ethnicos rejicitur. Praadamitarum insulsum commentum. 16. Qua anni tempestate conditus fuerit mundus. 7. 8. Vere creatum fuisse probabilis est. 46. &c.
 Mundus factus est propter hominem, homo propter Deum. 8. sex diebus conditus est, non uno eodemque instanti. 9. Sapientissime a Deo productus. 10. Mundi aetates sex a creatione ad Christum natum, earumque periodi. 3. Mundi, sive orbis terrarum divisio Geographica. 107. Novi orbis incolae quomodo descenderint ex Noe. 109. &c. Mundum post diluvium replent posteri Noe. 103. Numerus hominum paulo post diluvium. 104.

N

Natura humana. Vide status Naturae humanae.

Naturalis Lex. Vide Lex Naturae.

Nigror quorundam populorum unde oritur. 109.

Nuptiae. Vide Matrimonium.

O

Obedientia Abrahami. 138. 140. Isaaci. 139. 140.

Opera praeter fidem necessaria. 132.

Opera creationis sex diebus absoluta. 7.

Opiniones quaedam vel impiae, vel minus probabiles, variorum Scriptorum vel Ethnicorum, vel Haeticorum, vel Catholicorum etiam, quae in hoc tomo rejiciuntur. Aben Esrae de morte & propensione ad malum Enoch. 82. Adamitarum turpium haeticorum. 67. Aristotelis mundi aternitas. 44. Antipodae reje-

cti, tum ab eodem, tum ab aliis. 108.

Asserta antiquitas Zoroastri. 152. Baii de statu naturae purae. 21. de libero arbitrio. 60. 61. de ignorantia. 56. Barcephae de fructu vetito conjugii. 43. Becani, & Torrentii de lingua Cimbrica omnium prima. 116. Berosi Anniani de genitis a Noe Titanibus post diluvium. 13. Cajetani de genitis a Noe filiis post diluvium. 100. Cainitarum, Chainum colentium. 78. Calvinistarum de concupiscentia & baptismo sententiae. 54. Cani arguentis Abrahamum mendacii. 141. Caluistarum laxorum de ignorantia. 56. Davidis de Dinanto impia sententia de materia & Deo. 7. Democriti de Mundi & hominis origine. 44. Epicuri de Divina Providentia, Animi natura, Inferis, Mundo, & Homine. 10. 44. 45. Hermogenis Haetici de aeterna materia. 7. Hugonis de S. Victore aliorumque veterum Scolasticorum de Gratia sanctificante non collata Adamo in creatione. 19. 20. Jansenii Iprensis Episcopi circa arbitrii libertatem. 60. 61. circa ignorantiam. 53. circa statum naturae purae. 21. circa Gratiam Sanctificantem Adamo primum collatam. 19. 20. circa auxilia Gratiae primi hominis & Angelorum. 34. circa clavim doctrinae Augustiniana. 34. Josephi Hebraei de vita humanae brevitate. 97. Lactantii de Antipodis. 108. de brutorum anima. 114. de Angelorum corporibus & commercio cum mulieribus. 80. Lutheranorum de concupiscentia & baptismo. 54. Magorum Persidis & Manichaeorum de mali natura. 151. 149. Mahometis de Isaaco & Ismaele. 139. Marshami, Angli de Sacrificio Abrahami. 146. de origine Circumcisionis, aliorumque rituum Mosaicorum. 133. Melchisedechianorum. 127. Origenis de Paradiso terrestri. 41. de anima astrorum & belluarum. 113. 114. Pelagianorum, maxime Juliani de concupiscentia bona. 52. 53. de ignorantia. 56. Pereyrae Isaac de Praadamitis. 15. de diluvio. 73. 74. Pezronii de Celtica lingua omnium prima. 116. Pythagoraeorum de mali natura. 51. Rabinorum de Adamo. 16. 17. de Abraham, & Aran. 125. de Caino, an fuerit occisus a Lamech. 74. 75. Ruperti Abbas de Adami salute. 65. Sethianorum haeticorum. 78.

Spenceri

Spenceri de origine Circumcisionis, & aliorum rituum. 133. Tatiani de Adami salute. 76. 77. Tertulliani de libro Enoch. 83. de corpore Angelorum, & commercio cum mulieribus. ibid. Tolstati excusantis aedificatores turris Babel. 102. Opiniones aliae rejectae, ut Philosophismus. 58. 59. Probabilismus. ib. &c. Originale peccatum. Duo exposcit, confessionem voluntatis hominum cum voluntate Adami capitis, & privationem iustitiae originalis. 63. In Adami posteros transfunditur. ibid. Modus transfusionis. 63. 64. Ejus effectus. 21. 22. Mors. 50. 64. Dona gratuita ablata & vulnera facultatum naturalium. 50. 64. Ignorantia, malitia, infirmitas, concupiscentia. 50. 51. Inferorum cruciatus, Daemonum insultus. 64. Dolor in partu, labor in excolenda terra, aliaeque aeternae. 49. Remedium peccati originalis in Lege naturae. 64. Signum externum permittebatur hominum arbitrio. 65. Originale peccatum ignoratum ab Ethnicis, eos in maximas conjecit difficultates. 13. Originalis iustitia erat ordo, & rectitudo totius hominis, mentis, appetitus, & corporis. 23. Non est Gratia naturalis. 25. Origines quaedam. Bellorum initia. 104. Circumcisionis & aliorum rituum. 133. Cultus sollemnis Divini. 80. Idololatriae ab Aegyptiis ex Lactantio. 106. seu potius a Nino. ibid. Linguarum variarum. 102. 119. Polygamiae. 75. Regnorum quorundam. 105. sculpturae, vel consimilis artis, fortasse a Prometheo, 44. Vitis colendae. 99.

P

Paradisus terrestris. 39. 40. Ubinam situs. 7. 40. 41. Corporeus fuit non allegoricus. 41. Non persistat nisi ejus Solum, subblata diluvii aquis amenitate. 41. 42. Cherubim praeforibus Paradisi. 40. Incertum est an eo translatus sit Enoch. 82. Peccatum. Nulla est peccandi necessitas in statu naturae lapsae. 61. nisi moralis quandoque. 62. Non requiritur ad peccandum ut quis actu attendat ad peccati malitiam. 57. 58. Peccati Philosophici commentum rejicitur. ibid. Peccatum primorum parentum. 39. superbia fuit. 46. 47. Immo peccatum generale. 47. Vide Originale, Veniale.

Peregrinationis Israelitarum, a promissione facta Abrahamo, Anni 130.

Pentateuchus a Moyse scriptus, quod ostenditur ex traditione Judaeorum, & Ethnicorum testimoniis. 10. 11. Fons est unde plura hauserunt Scriptores ceteri. 11. A quo recognitus, mortuo Moyse. 12. Historia Pentateuchi prioris aevi Mosi nota etiam citra revelationem. 14. 15. Vide Scriptura Sacra. Philosophi materiam aeternam statuerunt. 7. Pœnitentiam. An imminente diluvio aliquos pœnituerit suorum scelerum. 87. Tempus pœnitentiae ante diluvium, centum viginti anni. 97.

Polygamia ante diluvium vetita. 69. Polygamia Lamechi & Caini stirpe damnatur. 95. Permittitur post diluvium ob vitam hominum breviorum. 76. Polygamia Abrahami licita. 144.

Præceptum de non comedendo fructu vetito ortum a Dei dominio. 46. Præceptum Sabbati. 8. 9. Præcepta Noachidarum, seu Gentium, ut Hebraei dicunt, fuerunt septem. 98.

Primi homines. Quamdiu in Paradiso egerint. 41. Vide Fructus, Gratia, Peccatum, Præceptum, status innocentiae. Probabilismus. Eius pernicies. 57. 58. illum maxime execratur Ecclesia Gallicana. ibid.

Prophani Scriptores plurima e S. Scriptura hauserunt. 44. 115.

Profelyti portae & domicilii apud Hebraeos, non legem Mosaicam; sed præcepta Noachidarum colebant. 98.

Providentia Divina elucet in Mundo. 44. 45.

R

Religio, cultusque Divinus, tum interior, tum exterior in lege naturae. 65. 66. Cultus exterior sine interiori inanis. 67.

Ritus varios acceperunt Ethnici ab Hebraeis, non contra Hebraei ab Ethnicis, 147. 148.

S

Sabbatum. Sabbati, & inepta Ethimologia a Sabbo, seu ulcere. 81. Sabbati Sanctitas etiam in statu innocentiae. 80. Sabbati præceptum. 89. Sanctitas Sabbati Judaici comperta quoque Ethnicis. 31. Dominica dies ejus loco Christianis solem-

- solemnis. *ibid.* Annus Sabbaticus. 8.
Sacerdotium Melchisedechi. 128. Abrahama. 129.
Sacramenta instituta fuissent Adamo non peccante. 27. 28. Sacramenta legis naturæ. 64.
Sacrificium. Sacrificia legis naturæ. 170. Fuerit ne Deo grata animalium brutorum immolatio? 68. 69. Sacrificium Abelis, & Caini. 74. Sacrificium Melchisedechi typus Eucharistiæ. 128. Sacrificium Abrahami. 129. Non petium ab Idololatriis, qui non adhuc filios suos immolaverant dæmonibus. 147. Sacrificium illud representabat sacrificium Crucis. 138. 139. Holocausta, Sacrificia impetratoria, propitiatoria, & eucharistica. 108. Sacrificium Christi representabant. *ibid.* Sacrificiorum quorundam apud Ethnicos inhumanitas. 147. 148.
Sancti Veteris Testamenti. In eorum honorem Romana Ecclesia non solet dies festos statuere: aliquot tamen Sanctorum factis adscribuntur. 144.
Sanguis. vide Carnes.
Scientia. Primi parentes an ea usi fuerint? 38. Scientia boni & mali quænam esset? 46. Cognitio nuditatis post peccatum experimentalis. 38. 39.
Scriptura Sacra. Duplex versio septuaginta Interpretum. 120. Septuaginta interpretes prophetico spiritu afflati fuerunt. 121. 122. Origenis Hexapla. 120. Codices Hebræi, Græci, & Samaritani in Chronologia primæ, & secundæ Mundi ætatis diversi. 161. Chronologia Hebræorum codicum aliis præstat. 155. Vulgatæ editionis auctoritas. *ibid.* 87. 88. Samaritanorum codicum discrepantia. 84. Quid dicendum de Cainane post diluuium apud Septuaginta Interpretes, & S. Lucam? 120. Quid de annis Mathusalem? 83. 84. Quid de Genealogia Christi apud Matthæum. 122. Fabulæ Ethnicorum ex abusu Sacræ Scripturæ. 44. Sacræ Scripturæ diversitas a prophanis Scripatoribus in flagitiis quæ narrat quandoque. 143. 144. vide Pentateuchus.
Septuaginta Interpretes. vide Scriptura Sacra.
Statua Solis in quam mutata fuit uxor Lot. 142.
Status naturæ humanæ octo. 20. in statu naturæ puræ non fuisset pugna concupiscentiæ & rationis. *ibid.* status naturæ puræ non repugnat. 21. In hoc statu non fuit creatus Adamus. 20. Homo in statu naturæ lapsæ minores habet vires quam habuisset in statu naturæ puræ. 59. status innocentie felicitas. 50. In eo homines post felicem, diuturnamque vitam, sine morte translati fuissent ad cælestem beatitudinem. 31. In statu innocentie nati fuissent homines cum iustitia originali. 24. Quid sit iustitia originalis? 23. Non fuisset in eo statu concupiscentia. 17. Neque peccatum veniale. 24. fuisset conjugalis concubitus. 17. fuisset diversitas Sexus, ætatis, scientiæ, iustitiæ, temperamentis, &c. de dominio in eodem statu. *ib.* Pueri non fuissent tunc nati cum perfecto usu rationis, & membrorum. 25. 28. 29. Non videbatur in eo statu Divina Essentia. 26. status innocentie non est dicendus Gratia naturalis. 25. In eo erat fides. 27. vide Concupiscentia, originalis iustitia, Sacramenta, &c.
Suffocatum, vide Carnes.
Superbia est perveræ celsitudinis appetitus. 46. Peccatum primi hominis. *ibid.*
T
Tavernaculum. Ejus origo. 133.
Tempus antiquum. Ejus tripartita divisio apud Varronem, in Obscurum, Mythicum, seu fabulosum, & Historicum. 15.
Tentatio. Iusti probantur a Deo tentationibus. 137. 138. Tentatio primorum parentum. 37. Serpens promisit primis parentibus scientiam Angelicæ similem. 38. Ubi non sunt in tentatione scientia, qua præditi erant. 38. 39.
Testamentum vetus, iusti Testamenti Veteris ad novum pertinebant, verbo Hebræi, re Christiani. 3.
Tribulationes. Earum utilitas. 137. 138.
V
Veniale peccatum cur in natura lapsa, non in innocenti? 24.
Vineam primus coluit Noe. 99.
Vita hominum post diluuium. 96. 97.
Vulgata Editio. Vide Scriptura Sacra.

Országos Rabbiképz. - Zsidó Egyetem Könyvtára

INDEX HISTORICUS

Rerum, quæ continentur in Primo Tomo.

- A** Belis victima. 68. 74. Cælibatus. 74.
Abel occiditur. *Ib.* Ejus salus certa. 76. 77. Abel Christi figura. 91.
Aben Esra putat Enochum mortuum esse, ac fuisse ad malum propensum. 82.
Abrahamidæ, & Israelitæ dici volunt Hebræi; ceteros vocant Noachidas. 98.
Abraham natus est anno 53. non vero 30. patris sui Thare. 124. Non fuit primogenitus, sed minor fratre Aran. 125.
Abrahami gestorum Synopsis. 136. &c.
Ejus generationes decem. *Ibid.* Abrahami fides, & iustitia. 131. Sacrificium. 68. 136. non sumptum ab Idololatriis. 146. 147. &c. Abrahamus fuit Sacerdos. 120. Ei plura Deus promittit. 126. 127. Messia quoque adventum. *Ibid.* Illius polygamia licita. 144. Non est mentitus. 129. 130. 140. Vincit quatuor Reges. 141. Abraham Christi typus. 145. Vide 153. 154. 155.
Abydenus, Ethnicus Scriptor, agit de turri Babel. 115.
Adamitæ hæretici turpes. 78.
Adamus. Etymologia hujus vocis. 7. 16. 17. Vixit annos 930. 70. Ejus filii præter Abelem, Cainum, & Sethum. 77. Adamus totius humanæ speciei origo. 43. Ejus somnus. 40. & costa. 42. An fuerit conditus cum gratia. 19. 20. Non fuit creatus in statu naturæ puræ. 20. In statu innocentie fidem habuit. 27. non vidit tunc Divinam Essentiam. 26. Tentatur. 37. Peccat ex nimio erga uxorem amore. 114. Ejus salus certa. 76. 77. Fuit Christi figura. 91. 92.
Ægyptiorum fabulosa antiquitas. 15. 101.
Agar fuit uxor Abrahami. 144. Typus Legis Mosaicæ. 145. 146.
Alexander de Ales censuit Adamum non fuisse creatum cum Gratia Sanctificante. 20.
Alexander Polyhistor diluuii meminit. 73. & Moyse. 11.
Almarici discipulus David de Dinanto impie de Deo sentit. 7.
Amalecitas Abrahamo multo posteriores quamvis ejus ævo habeatur regio Amalecitarum per anticipationem. 127.
Ammonitæ ex Loth oriuntur. 143.
Aran frater Abrahami, eodemque major natu. 125.
Aristoteles mundi æternitatem adstruere nititur. 44. negat Antipodas esse. 272.
Antiquiorem, ac par sit, facit Zoroastrum. 150.
Arphaxad. 152. 153. 154.
Assyriorum vetusta, & commenta. 15.
S. Augustinus. Ejus Sententia de diebus creationis. 8. 9. Nulla nota illi inurenda est. 9. Antipodas credit figmentum 108.
B
Accus non fuit primus vineæ cultor, sed Noe. 99.
Bahal idem ac Belus, seu Nembrod. 106. 107.
Bajus Michael. Ejus sententia circa statum naturæ puræ. 21. circa liberum arbitrium. 60. 61. circa ignorantiam. 56.
Barcepha Moses existimat fructum vetitum in Paradiso fuisse usum conjugii. 43.
Becanus Joannes Goropius, censuit communem linguam primorum hominum fuisse Cimbricam. 116.
Belus idem ac Nembrod. 105.
Berosus apud Josephum diluuii meminit. 73. Agit de Moyse. 11.
Berosus Annianus putat natos fuisse post diluuium Gigantes, dictos Titanas, filios Noe. 100.
Bochartus vir eruditissimus, ejusque Phaleg. 101. 103. 108.
S. Bonaventura negat Adamum conditum fuisse cum Gratia sanctificante. 19. 20.
C
Cabal Hispanus e Lusitania solvens, procellarum vi in Brasiliam adportatur. 109.
Cajetanus Cardinalis Thomas de Vio existimat, Noe post diluuium filios procreasse. 100.
Cainan filius Enosi ante diluuium. 70. 81.
Cainan alter post diluuium inter Arfaxad & Salem an sit suppositivus. 119. Admittendus videtur. 124. Non perturbat Chronologiam Hebræici textus & Vulgatæ. 123. 153.
Cainitæ hæretici Cainum veneratur. 78. Cai-

220
Cainus. Ejus munera. 66. 67. 68. Ejus scelus. 74. Cainus non est occisus. 74. 75. Noluit Deus Caini stirpem cum Sethi filiis misceri. 69.
 Calvinista hæretici putant concupiscentiam peccatum esse; & baptismo tegi, non vero deleri. 54.
 Canus, Melchior vir doctissimus castigatur. 141.
 Carthaginenses Saturno homines immolabant. 147. 148.
 Celtica Lingua non fuit omnium prima. 116. Censorinus. 15.
 Cetura fuit Abrahami uxor. 144.
 Chaldæorum, antiquitas fabulosa. 14. 15. 101.
 Cham filius Noe. 93. Parum in patrem pius. 99. Ejus filio maledicit Noe. 99.
 Chanaan non fuit in Arca genitus a patre Cham. 100.
 Ciceronis pro lege naturæ omnibus nota præclarum testimonium. 58.
 Cimbrica Lingua non fuit omnium prima. 116.
 Cleopatraz Egypti reginæ Bibliotheca igni consumpta. 120.
 Codorlahomor rex Elamitarum victor. 141. Ab Abrahamo victus. Ibid.
 Cointius, Antonius. Ejus adnotationes in Chronologiâ Nicephori improbatur quod a vulgata Chronologia recedant. 156.
 Columbus, Christophorus primus detexit insulas quasdam novi orbis. 109.
D
 David de Dinanto, Almarici discipulus, Deum cum materia prima impie confundit. 7.
 Democriti de mundi & hominis origine inepta sententia. 44. 45.
 Deucalionis diluvium idem atque Noeticum. 86.
 Diodorus Siculus quid sentiat de Moyse. 11. Diluvii meminit. 73. Ejusdem fabulose antiquitates. 105.
 Duns. Vide Scotus.

E
 Enkratiz hæretici. 76. 77.
 Enoch non est mortuus. 82. Ubi nunc degat incertum. 82. Contra Antichristum in fine mundi pugnabit, morietur, atque resurget. 82. Quid de eo Rabini quidam sentiant. Ibid. Ejus nomine inscriptus liber Apocryphus. 83.

Enos Patriarcha ante diluvium solemnes preces instituit. 68. Dicitur ob id invocare coepisse nomen Domini. 80.
 Epicurus male sentit de origine mundi & hominis, de Divina Providentia, de Animæ immortalitate, & de inferis. 44. 45.
 Esdras sacros Libros recognovit. 11. 12.
 Evæ origo. 16. 40. Tentatio. 37. Salus certa. 76. 77.
 Eupolemi Scriptoris ethnici judicium de Moyse. 11. Agit de turri Babel, & hominum dispersione per orbem terrarum. 115.

H
 Arduinus, Joannes S. J. scripsit de Chronologia Veteris Testamenti. 123. 124.
 Heber Patriarcha. 153. 155. Propheta fuit. 105. Ejus familia neque subiit poenam dispersionis, neque antiquam communemque prius linguam Hebraicam didicit. 117. 118.
 Hebræi, an ita vocati sint ab Heber Patriarcha? 118.
 Hebraica Lingua prima, & quondam communis. 117. Ceteræ ex illa nascuntur. Ibid. Conservata fuit in familia Heber. Ibid.
 Hecataeus de Moyse quid sentiat. 11.
 Henoeh. Vide Enoch.
 Hercules. Eum ob res fortiter gestas primi Idololatraz coluerunt. 106. 107.
 Hermogenes hæreticus materiam æternam, & a nullo productam docuit. 7.
 Huetius Episcopus Abrincensis vir doctissimus. 136. 149. 150. Moyse vindicat Pentateuchum. 11. Edidit opusculum de Paradiso terrestri. 42. Quid censeat de prima hominum Lingua. 116. Sapius Origeni favet. 114. Illum tamen alicubi castigat, Ibid.
 Hugo a S. Victore negat Adamum conditum cum Gratia sanctificante. 19. 20.

J
 Ansenius Iprensis Episcopus. Rejiciuntur quædam ejus placita circa arbitrii libertatem. 60. 61. Circa ignorantiam quamlibet peccato obnoxiam. 53. Circa statum naturæ puræ. 21. Circa Gratiam sanctificantem Adamo, ut primum creatus est, collatam. 19. 20. Et circa Gratiam primi hominis & Angelorum. 34. Quenam sit clavis doctrinæ Augustinianæ ex Jansenio? 35.
 Japhet Noemi filius. 93. Primogenitus. 100.
 Jared

Jared. 70. 81.
 Job sacrificia. 68.
 Jonas propheta mendax non fuit. 140.
 Josephus Hebræus existimat vitam hominum post diluvium annis centum viginti claudi. 97.
 Josue quid addiderit Pentateucho. 12.
 Isaac male in Alcorano postponitur Ismaeli. 139. Ejus holocaustum. 138. 139. Typus sacrificii Crucis. Ibid. Isaac typus Christianorum. 145. 146.
 Isaias propheta mentitus non est. 138. 139.
 Ismael male proponitur Isaaco in Alcorano. 139. Typus fuit Judæorum. 145. 146.
 Julianus Pelagianus censuit concupiscentiam, rationi oblectantem, bonam esse & a Deo. 53.
 Julianus Toletanus Antistes. Ejus tertius Liber improbat quod nimis adhæreat Chronologiæ lxx. Interpretum. 156.
 Juppiter. Ejus flagitia. 143.
 Juvenalis, satyrogaphus, Moyse meminit. 11.

L
 Astantii navi. 80. Antipodas, ut fabulam rejecit. 108. Brutis animalibus nimium favet. 114.
 Laertius, Diogenes. 149.
 Lamech ex Caini stirpe. Polygamiz etiam tum vetitæ auctor. 75. Cainum non occidit. 75.
 Lamech, alter filius Mathusalem, & pater Noe. 84.
 Longini, Zenobiaz reginæ Palmyrenorum a consiliis, & studiis, judicium de Moyse. 11.
 Loth nepos Abrahami ab eo in libertatem vindicatur. 141. Angelorum ope illæsus. 141. 142. Ejus ebrietas, & incestus. 143. Damnat ebrietas, & incestus, imo peccat etiam dum filias exhibet Sodomitis. 148. Lothi virtutes, & salus æterna. Ibid. Uxor Loth salis statua effecta. 142.
 S. Lucas. Ejus Evangelium nullibi interpolatum. 120. 121.
 Luciani testimonium de diluvio. 86.
 Lutherani hæretici docent concupiscentiam esse peccatum; sed non imputari propter baptismum. 54.

M
 Agi Persarum. Eorum Religio. 149. Quid senserint de mali natura. 51. 52. 149.

Mahometes. 139. 149. 150.
 Malaleel. 82.
 Manes & Manichæi hæretici existimant malum esse naturam quamdam Subsistentem. 51. 52.
 Manetho de Moyse agit. 11.
 Manichæi. Vide Manes.
 Marshamus male sentit de origine circumcisionis, & aliorum rituum Legis Moisaicæ. 133. Audax ejusdem sententia de Isaaci Sacrificio. 146.
 Mathusalem. 70. Mortuus est ante diluvium, quicquid in codicibus lxx. Interpretum legatur. 83. 84.
 S. Matthæus cur quosdam prætermiserit in Genealogia Christi? 121. 122.
 Melchisedech quisnam fuerit. 127. Ejus oblatio, sacrificium, Sacerdotium, benedictio, decimæ. 68. 128.
 Melchisedechiani, hæretici. 127.
 Moabitæ a Loth oriuntur. 143.
 Moyse scriptor vetustissimus. 11. 134. Pentateuchi auctor. 10. 11. Ejus laudes a quo fuerint insertæ Pentateucho? 11. 12. Etiam citra revelationem prioris ævi historiam callebat. 12. Potuit citra revelationem, historiam Sacram didicisse a filiis Josephi, hi a Jacobo, Jacobus ab Isaaco, Isaacus a Semo, Semus a Mathusale, Mathusalem ab Adamo. 13. 14.

N
 Achor. 1. 154. 155.
 Nembrod, dictus est a Prophanis scriptoribus Belus. 105. Saturnus Babylonius, Juppiter. 106.
 Nicolaus Damascenus agit de Moyse. 11.
 Ninus rex Assyriorum & Babyloniorum. 105. 107. Idem atque Assur. 106. Idololatriz auctor. Ibid. Diodori commenta. 105.
 Noachidæ vocantur ab Hebræis illi, qui Hebræi non sunt. 98. Septem eorum præcepta. Ibid.
 Noe. 70. Dicitur & ab Ethnicis Sifutrus, vel Sifutrus, & Xifutrus. 73. & Osiris. Ibid. Ob justitiam fuit servatus in diluvio. 85. Ejus arca. 72. 85. Ejus Sacrificia. 68. 69. Altare erexit post diluvium. 96. Fuit Christi typus. 92. Vineam coluit primus, non Bacchus. 89. Ejus Ebrietas, ac nuditas. Ibid. Ejus posterum in omnem regionem diffusi, etiam in Americam. 199. non genuit post diluvium Titanas. 100.
 Numenius tractat de Moyse. 11.

Ogygium diluuium idem quod Noeticum. 86.
 Origenis errores. Paradisum terrestrem censuit non fuisse corporeum, sed tropologicè de eo Moysem loquutum. 41. Ejus sententia de anima, & cognitione astrorum, & belluarum. 113. 114.
 Osiris Ethnicorum idem atque Noe. 73.
 Oxiartes rex Bactrianorum cum Nino pugnavit. 149.

Paschalis, Blasius. Ejus cogitata. 13.
 Pelagiani, ac Pelagius censet concupiscentiam rebellem bonam, & a Deo esse. 52. & ignorantiam nunquam obnoxiam esse peccato. 56.
 Pereyrus, Isaccus, Præadamitarum auctor, primum Calvinianus, postmodum Catholicus. 15. Negavit diluuium fuisse universale. 73.
 Persæ. Vide Magi.
 Petavius vir doctissimus. 104.
 Pezronius. Paulus, Cisterciensis Monachus, docet Celticam linguam omnium primam extitisse. 116.
 Phaleg. 152. 153. 154. Idem valet ac divisio. 103.
 Philocorus quid sentiat de Moyse. 11.
 Platonis de Moyse iudicium. 11.
 Plinius Moyse meminit. ibid.
 Plutarchus Moyse meminit. Ibid. & diluuii. 73.
 Porphirius agit de Moyse. 11.
 Præadamitarum fabula. 124.
 Prideaux Humphridus, Anglus. 149.
 Prometheus hominem e luto finxisse dictus. 44. Fortasse artis statuariæ inventor. Ib.
 Pythagoras quid sentiat de Moyse. 11.
 Pythagoræorum error circa mali naturam. 51. 52.

R
 Ehu. 152. 154. 155.
 Rupertus Abbas falso credit probabilem esse æternam Adami damnationem. 76. 77.

S
 Anguens, Ordinis Minorum, vir doctus, scripsit de causa, & origine pestis, quæ anno 1720. in Provincia grassari cepit. 112.
 Sale. 152. 153. 154.
 Sanchez, Alphonius Bæticus; primum oram maritimam Americæ lustravit,

suaque Scripta dedit Vespuccio. 110.
 Sara Abraham uxor & filia Aran fratris Abrahami. 124. 125. Uxor & neptis, quam more Hebræorum dicitur soror Abrahami. 129. 130. Uxor ejusdem præcipua, & materfamilias. 144. 145. Sterilis erat quum Deus prolem pollicitus est. 126. 127. Typus fuit legis Evangelicæ. 145.
 Sarug. 152. 154. 155.
 Saturnus Babylonius. idem ac Nembrod. 106. 107.
 Scotus negat Adamum conditum fuisse cum Gratia sanctificante. 20.
 Sem filius Noe. 93. 152. 153. 154. An fuerit primogenitus. 100. Ex Semo Patriarchæ, Prophetæ, Christus, Apostoli. 100.
 Seth filius Adami 78. 79. Pius fuit. 78. Ejus filii dicuntur filii Dei. Ibid. Uxores e Caini Stirpe ducere non poterant. 69.
 Sethiani hæretici Sethum colunt ut Christum. 78.
 Sinarum fabulosa antiquitas. 15.
 Sixtus Senensis perperam Origenem defendit. 114.
 Smerdes Magus rex Persarum. 149.
 Sodomitarum flagitia. 141. 142.
 Spencerus male sentit de origine quorundam rituum Mosaicorum. 133.
 Strabo de Moyse agit. 11.

T
 Tacitus historicus meminit Moyse. 11. In rebus Judaicis rudis. 134.
 Tatianus auctor hæresis Encratitarum negavit æternam Adami salutem. 76.
 Tertullianus falso credit genuinum librum Enoch, & illinc hausit sententias quasdam perabsurdas. 83.
 Thare Abrahami pater. 153. 154. 155. Abrahamum genuit, non 70. sed 130. anno ætatis. 124. Non fuit Idololatra. 126.
 Theopompus quid de Moyse sentiat. 11.
 Thomassinus, Ludovicus, linguarum Orientalium peritus. 117. Linguam Hebraicam omnium primam censet. 44. Docet Adamum in statu innocentie vidisse Divinam Essentiam. 27.
 Titanas post diluuium non genuit Noe. 100.
 Torrentus, Levinus, cum Becano putat primam linguam fuisse Cimbricam. 116.
 Tostatus excusat adificatores turris Babel. 102.
 Trogus Pompejus de Moyse agit. 11.
 Var-

Varro doctissimus Romanorum. 15.
 Veneris turpitude. 147.
 Vespuccius, Americus Florentinus Americam detegit. 108.
 Vossius, Joannes Gerardus, vir eruditus, scripsit de Idololatria. 106.
 Waltonus Anglus in Bibliis Polyglottis quid

sentiat de prima hominum lingua. 127.
Z
 Oroaster. 149. Fuit Moyse posterior. Ibid. Ejus antiquitas fabulosa. 150. Falso dicitur invenisse artes magicas. 149. 150. Multa a Moyse accepit. 150. Ejus commendatio. Ib. Non est suppositivus, neque duo fuerunt ita vocati. 150.

INDEX RERUM

TOMI SECUNDI.

A
 Abstinencia Christianorum. 149.
 Actiones. Earum duplex genus. Quædam ex ipsa natura, & semper mala, quædam non ita. 43.
 Adulterium, & ilia Venerea prohibentur sexto Decalogi præcepto. 122. Adulterium Davidis. 178.
 Ætas Mundi tertia annorum. 168. a vocatione Abrahami ad professionem Hebræorum ex Ægypto. 93. Ætas mundi quarta ab exitu Hebræorum ex Ægypto ad Templi ædificationem sub Salomone. 98. 184. 185. 187. Complectitur 606. annos. ibidem.
 Æternum in Sacra Scriptura quandoque idem ac diu duraturum. 133.
 Agnus Paschalis fuit Christi figura. 59. 143.
 Altare uni Deo dicandum. 117. Altare thymiamatis. 109. 112. 114. Altare holocaustorum. 109. 113. 114.
 Amor Dei necessarius. 140. &c. Præcipitur primo Decalogi mandato. 116. Amor proximi. 138.
 Amphibologia, Vide Mendacium.
 Angelus aliquis, non Deus ipse apparebat Patriarchis ex vulgata sententia, quæ tamen rejicitur. 30. Angeli exterminatores Ægypti. 25. Angelus vastator Ægypti Hebræis parciit. 55. Angelus apparet Gedeoni. 170. Matri Sampsonis. 172. Angelus, orante David, gladium recondit. 179.
 Animalia quædam cur offerrentur in veteri lege? 142.
 Annus. Ejus initium apud Hebræos. 55. Anni peregrinationis Hebræorum. 48. Vide Ætas Mundi.
 Apparitio. Apparuit Patriarchis Verbum Divinum sub humana specie. 30.

Apparitio in rubo. 24.
 Aqua dulcis efficitur injecta arbore. 99. fluxit e rupe tacta Moyse virga. 100. Aqua zelotypiæ pro suspectis fœminis 128.
 Arca Fœderis. 108. In ea erant tabulæ legis, virga Aaron & manna 112. 115. Ejus origo. 113. Arca a Philisthæis capta. 175.
 Aristocrazia, sive regimen optimatum, sub Moyse. 94. Aristocrazia Reipublicæ Hebrææ post solutam captivitatem Babyloniam. 33.
 Asini effigiem ab Hebræis coli falso & imprudenter scripsit Tacitus. 51.
 Atrium tabernaculi. 113.
 Azymorum solemnitas 56. Cur instituta? 58. 59. Cur primus, & ultimus dies Azymorum solemnnes essent? ibid.
 Azymus panis. Eo utitur Ecclesia Latina in conficienda Eucharistia ob Christi Domini exemplum.

B
 Baptismus. Ejus figura fuit Circumcisio. 143.
 Bellum justum. 121.
 Biblia sacra, Vide Liber, Pentateuchus, Scriptura Sacra, Benjaminus a fratre suo Josepho valde dilectus. 20. fuit pater decem filiorum, quos tamen dum una cum patre suo Jacobo descendit in Ægyptum, genuisse probabile non est. 22.
 Bruta animantia non sunt pura automata. 36.

C
 Cæremoniæ Veteris Legis cur institutæ in tanta multitudine? 141. Earum cessatio. 144. Vide Lex vetus.
 Cæremonialia præcepta veteris legis dividuntur in Sacrificia, Sacramenta, Sacra, & Ob-

& Observantias. 124.
 Candelabrum aureum. 109. 112. 114.
 Caritas *vide* Amor. Caritas erga proximum. 138.
 Castitas Josephi. 18.
 Cherubini Propitiatorii. 109. 113.
 Christus. Illum prænuñciabant plura Pentateuchi oracula, & Sacrificia veteris Legis. 125. 142. Ejus figura fuit manna. 100.
 Agnus Paschalis. 57. 143. Serpensæneus erectus. 105. Propitiatorium. 114. Josephus 61.
 Job. 62. 63. Moyses. 69. Aaron. 161. Josue 166. David. 181. *vide* 101. 114. V. Fides.
 Chronologia Sacra. Eam Hebræi non vitiantur. 86.
 Ciborum delectus. 149.
 Cinifes in Ægypto. 25.
 Circumcisio. Quomodo dicatur æternum duratura? 133.
 Ciste Ethnicorum ex arcæ æmulatione. 113.
 Cogitationes pravæ. 124.
 Columna, quæ Hebræis præibat. 26.
 Compensatio an licita? 37. 50.
 Consecratio Sacerdotum, tam summi, quam aliorum in veteri lege. 136. 157.
 Coturnices vento delatæ ad castra Hebræorum. 99.
 Crudelitas Simeonis & Levi in Sichimitas. 16.
 Cultus Dei internus necessarius. 138.

D

Dæmones. Eorum responsa. 40.
 Decalogus est lex naturalis litteris consignata. 116. Ejus explicatio. *Ibid.*
 Directio operum in Deum necessaria. 140.
 Divinatio vetita. 116. Divinatio Josephi prophetica. 21. 22. V. Superstitio.
 Divisio Terræ promissæ. 165.
 Doctrina & veritas, seu Urim, & Thummim in Rationali. 155. 156. Non erat simulacrum superstitiosum. 157.
 Dominicæ diei Sanctitas. 120.

E

Educatio filiorum ad matrem pertinet, & multo magis ad patrem. 42. Præva educationis exemplum in Heli, & ejus filiis. 170.
 Ecclesia. Ejus leges colendæ. 150.
 Ephod. 155. 156.
 Errores varii. *Vide* opinio.
 Eucharistia conficienda est adhibito pane azymo apud Latinos. 57. Ejus figura fuit manna. 100.

F

Fœminæ in ostio Tabernaculi excubantes quænam essent? 154. fœminæ ad idololatriam, & libidinem illicitæ. 106.
 Festum. Sanctificatio festorum. 118. 119.
 Quomodo veteris legis significarent nostræ? 143. Pœnæ non colentium festa. 105. Festa Hebræorum; Sabbatum, Annus sabbaticus, Annus Jubilæus, Neomenia, Festum tubarum, Expiationis, Scenopegiæ, sive Tabernaculorum, Cœtus, seu Collectæ. 126. Pascha, dies Azymorum, & Pentecostes. 126.
 Fides Messia, seu mediatoris Christi Domini, fuit semper necessaria ad salutem 31. & 32.
 Figura. Sacramenta veteris legis fuerunt figuræ Sacramentorum legis Evangelicæ. 143. Festa Mosaica significabant nostræ. *ib.* &c. Manna figura fuit Eucharistiæ. 100. *Vide* Christus.

Fœcunditas mulierum in veteri testamento Dei munus fuit. 39. fœcunditas Hebræorum in Ægypto. 48. 49.
 Fornicatio ante legem Mosaicam vetita. 41. 42. Prohibita quia mala. *Ibid.* Peccatum est grave cum obstit prolis certitudine & educationi. *Ibid.* Præclarum S. Thomæ testimonium, *ibid.* fornicatio vetita fuit ab Apostolis, quod Gentiles censerent, eam non esse peccatum. 148.
 Fugitivorum civitates. 165.
 Furtum, ejusque genus multiplex prohibetur septimo decalogi præcepto. 122. 123.
 Quid sentiendum sit de multiplicatione gregis Jacobi? 36. Quid de Idolis Labani, quæ surripuit Rachel? 40.

H

Hæresis. V. Opiniones.
 Hircus emissarius. 126.
 Historia. Ad quos pertineret apud varias nationes memoriæ prodere historiam suorum temporum? 39.
 Historici, & scriptores prophani historiam sacram fabulis adaspererunt, ut idololatriam stabilirent. 26. 29. Egerunt de captivitate Hebræorum in Ægypto. 26.
 Holocaustum Sacrificium præstantissimum. 125. 126.
 Homicidium, & alia cum illo prohibita in decalogo. 121. &c. In bellis & judiciis justis non homo occidit, sed lex. 121.
 Honor quibus debeatur. 120. 121.
 Ido-

I

Idololatria primo decalogi præcepto vetita. 116. Idololatriæ peccatum. 74. Idololatria Hebræorum aureum Vitulum colentium. 103. Colunt Baal, seu Beelphegor, seu Priapum. 106. Pœnæ *Ibid.* 167. Rachel idololatriæ non fuit addita. 39. 40. Idola Labani. 40. Idololatriæ ædiculas & templa portatilia falsorum Numinum construunt post Tabernaculum mosaicum. 110. Sacra Ethnicorum plena inhumanitate. 80. Idololatriæ cultus barbarus & obsequens Molocho, atque Saturno præstitus. 153. Idololatrarum Teraphin. 157.
 Jejunium. 149.
 Imaginatio. Ejus vis in sætu. 36.
 Imagines in templo Hebræorum, & in Ecclesia Catholica. 117. Sacrarum Imaginum cultus. *Ibid.*
 Immunditia legalis, ejusque species octo. 127.
 Incarnatio. Permissio scelerum ante, & post diluvium ostendebat necessitatem Incarnationis. 1. Filius Dei apparens Patriarchis sub humana specie præludebat Incarnationi. 30.
 Incestus. Peccatum Ruben cum Bala noverca. 16.
 Inimicorum dilectio. 139.
 Intentio recta quandonam excuset? 23.
 Invidia fratrum Josephi unde orta fuerit? 17.
 Jubilæus annus. In eo agri venditi redibant ad priores dominos. 128.
 Judices in Republica Hebræorum quo jure & auctoritate fruerentur? 167.
 Judicialia præcepta Hebræorum, eorumque quadruplex genus ex S. Thoma. 127. &c. Tribunalia, Magnum Synedrium. &c. 128.
 Judicialia præcepta veteris legis nunc sunt mortua, non mortifera, & in quo sensu per Christianos Principes revocari possent? 152.
 Juramentum. 17. 18. tres conditiones ut sit licitum. 118. juramenti maximam rationem habendam esse docet Josue. 162.

L

L Abram æneum. 109.
 Legalia ex SS. Augustino & Thoma ante Christi Passionem, neque mortua, neque mortifera erant; post Evangelii promulgationem sunt mortua, & mortifera. Passione Christi ad Evangelii promulgationem. *Hist. Vet. Test. Tom. III.*

mulgationem mortua erant, sed non mortifera. 146. Legalia quandoque permissa Judæis fidelibus, non vero Ethnici ritus gentilibus, quia illa a Deo instituta erant, hi a Diabolo. *Ibid.*
 Qui legalia nunc observaret, esset ex S. Augustino impius Sepulturæ violator. 147.
 Cur Ecclesiæ quædam diu abstinerint a sanguine & suffocato? *Ibid.*
 Lepra. Hebræi ex Ægypto exeuntes lepra non laborabant, ut Tacitus falso scribit. 50. Lepra laboravit Josue. 65. Leges Mosaicæ circa leprosus. 51.
 Leviratus. Jure Leviratus Onanus & Sela ducunt uxorem Thamar. 40. 41. Qui esset hujusmodi jus 44. Notum Patriarchis antequam Lege Moysis sanciretur. *Ibid.* Non fuit ab Ægyptiis petatum. 42.
 Levitarum civitates quadraginta octo. 165.
 Lex. Lex naturæ. *Vide* Decalogus. Lex naturæ fere deleta erat ex hominum mentibus, hinc lex descripta ei adiicitur. 102.
 Legis veteris & novæ discrimen. 101.
 Lex vetus danda erat tempore Moysis. 130. 85. 86. 131. solis Hebræis danda videbatur. *Ibid.* Ea non obstringebantur nisi Hebræi, demptis iis, quæ pertinebant ad legem naturalem. 131. Cur cessare debuerit? *Ibid.* Quantum ad præcepta naturalia non est abolita. 135. Legis & Sacerdotii abolitio. 134. &c. 144. Lex Mosaica bona est, & a Deo. 129. Lex Mosaica, quamvis sancta, propria vi non conferebat veram justitiam. 82. Non tamen Deus reliquit homines in impotentia observandi legem. 83. 84. 85. Lex Mosaica, manifestando morbos & peccata, disponebat ad quærendum Salvatorem Christum. 85. Lex mosaica. *Vide* Cæremoniæ, Judicialia præcepta, Legalia Præcepta, Sacrificium, Sacramentum. Lex Evangelica Mosaica multo præstantior. 138. Præcellit antiquæ in cultu interno, in amore proximi, in dilectione inimicorum, in matrimonii vinculo, in juramenti, in patientia, & aliis. *Ibid.* Leges condere potest Ecclesia. 150.
 Liber. Pêtateuchi liber. *Vide* Pentateuchus. Liber Josue. Ejus auctor fuit Josue ætate jam provectæ. 164. Esdras ei addidit caput postremum, & alia. 186. Liber Job Canonicus. 66. &c. Quis ejus auctor? 67. Moyse asserendus. *Ibid.* Ejus elegantia.

tia. 68. Cur idiotismis linguarum Orientalium scateat? 68. Liber Psalmorum. Vide Psalmorum liber. Liber Iustorum, de quo fit mentio in libro Josue, erat carmen Epinicum editum statim post caesos hostes Gabaonitarum. 164. Litterae veteres Hebraicae erant eadem atque Chanaanæ, & Samaritanæ. 72. Jonum Graecorum litterae antiquissimae ab eis non valde abluunt. Ibid. Lucernae Candelabri. 105. 114.

Magia. Ab ea antiqui patres abhoruerunt. 21. Magi in Aegypto praestigiis virgas in serpentes mutant. 25. Mandragorae & carum vis pro utero purgando & somno conciliando. 39. Manna. 99. Non fuit naturale ob saporem & alia plura. 100. Totos quadraginta annos pluit manna. Ibid. Typus fuit Eucharistiae. Ibid. manna in Arca. 112. 115. Mare Rubrum. Vide Miraculum. Matrimonium. Matrimonii fœdus, & amor. 42. Quid in nuptiis spectandum. 11. Nuptiae in quibus est maxima ætatis dissimilitudo plerumque reprehensione dignae, non tamen legibus rescinduntur. 11. Soboles est saepe argumentum Divinae benedictionis, & Sanctitatis Matrimonii. 12. Matrimonia, Polygamia, Repudium Hebraeorum. 128. Abrahami & Ceturae conjugium laudabile. 11. Felix conjugium Isaaci, & Rebeckae. 10. &c. Matrimonium Judæ inconsulto parente Jacobo. 17. Matrimonium in auspiciis Sichem, & Dinæ. 15. &c. Mendacium vetitum octavo decalogi præcepto. 127. Mendacium licet officiosum, & recta cum intentione semper illicitum. 44. Amphibologiae, & mentis restrictiones veritati, & societati humanae perniciosae damnantur. 36. non mentitur Jacobus benedictionem præripiens ob Spiritum prophetiae. 35. Non mentitur Joseph vocando fratres suos exploratores Aegypti. 19. Mensa panum propositionis. 109. 112. Mensis primus Hebraeorum. 55. Meretrices. Meretricum fallaciae. 173. Poenae. 106. V. Scortatio. Messias. Vide Christus, Incarnatio, Prophetia. Miraculum. Vide Miracula a falsis distin-

guenda. 25. Miraculorum Moysis veritas. 79. Mutat Moyses baculum in serpentem 25. Plagae decem Aegypti. 25. Colutna, quae Hebraeis præibat. 26. Transitus maris rubri. Ibid. & 52. Alexander Magnus nihil simile præstitit. 53. Non debet tribui refluxui maris, quem observavit Moyses rerum naturalium peritus. 53. Aqua amara dulcis efficitur injecta arbore. 99. Coturnices, & manna. Ibid. Aqua fluit e rupe Moysis virga tacta. 100. Aaronis virga floret, editque amygdalas. 105. Serpens aeneus morbos depellit. 160. Sol obtempert imperio Josue. 164. Jordanis transitus. 165. E dente erumpit aqua, orante Samone. 173. Miracula Arcae captæ. 175. Miracula in Templi dedicatione. 184. Miracula Sacrarum Reliquiarum. 117.

Mitra byssina. 155.

Monarchia Hebraeorum. 98.

Multiplicatio & ingens numerus Hebraeorum in Aegypto. 48. 49.

Murmuratio Hebraeorum. 99.

N

Nominis Divini Sanctitas. 117. 118. Nuptiae. Vide Matrimonium.

O

Obduratio impii miracula videntis. 25. Poenae ejusdem. Ibid.

Obstetrices Aegyptiacae ob misericordiam laudantur, non ob mendacium. 49.

Opiniones quaedam vel impiorum & infidelium, vel etiam Catholicorum auctorum quae in hoc tomo refelluntur. Aben Esra cum Tostato, & quibusdam Hebraeis putat Israelitas non transisse ab uno litore maris rubri ad aliud oppositum, sed rupem quamdam circumvisse secus mare refelluntur. 54. Anabaptistae aliique haeretici, Psalterium expungunt ex albo librorum Canoniorum. 181. Cartesiani existimant bruta animantia esse mera automata. 36. 37. Erasmus, & Quesnellus male sentiunt de lege veteri. 82. 83. Hebraei nonnulli censent, Saram timore corruptam in immolatione filii sui Isaac obiisse. 9. &c. Hebraei quidam arbitrantur eandem fuisse Ceturam, atque Agar. 12. Iconoclastae, & Novatores negant cultum Sacrarum Imaginum, & Reliquiarum. 117. Josephus Hebraeus dubitat de miraculo in transitu maris rubri

32. &c. Julianus Apostata Imperator negat Oraculum Moysis cap. 18. Deuteronomii pertinere ad Christum. 70. 71. Manichæi, aliique haeretici quaedam ciborum genera execrantur. 149. 150. Marshamus Anglus arbitratur, Serpentem aeneum a Moysse erectum fuisse velut quoddam amuletum, & talismanum, instar Aegyptiacorum praestigiorum. 160. Existimat cum Spencero Templum Salomonis extructum fuisse, quia Hebraei sese accommodare studebant moribus gentium & avi. 184. Putat Aegyptios ante Moyssem fuisse artium & disciplinarum inventores. 24. Contendit Manethonem historicum voluisse per *Hycsos*, seu *pastores ex Aegypto ejetos*, indicare Arabes, non Israelitas. 28. Niritur evertere antiquitatem Veteris Testamenti; negat Deum esse auctorem Caeremoniarum Mosaicarum, & prophetiam Danielis lxx. hebdomadam ad Christum pertinere. Ibid. Docet ante legem Mosaicam Hebraeis in nuptiis licuisse corporis copiam pro libitu facere. 42. Existimat, Hebraeos mutuatos fuisse ab Aegyptiis jus leviratus. 45. Montanistae haeretici jejunia & quadragesimas multiplicabant. 149. 150. Pelagius sentit veteres Patres non fuisse justificatos ex fide Mediatoris. 82. Pezronus Cisterciensis Judicium Chronologiam turbat & annos adiicit plures. 166. &c. Tribuit quartae Mundi ætati, ab exitu ex Aegypto ad Templi ædificationem, annos 873. 186. Samosatenus Paulus male sentit de libro psalmodum. 181. Simonius Ricardus Pentateuchi scriptorem fuisse Moyssem pernegat. 72. Spencerus putat Tabernaculum Hebraeorum ex prophana Gentium religione originem duxisse. 109. Arcam repetit a cistis Ethnicorum, & Cherubim a simulacris Aegyptiorum. 113. Scribit Sacrificia animalium apud Hebraeos fuisse ex prava Gentium opinione, eaque emundata, a Deo tolerata fuisse. 124. 125. Existimat *Urim* in Rationali nihil aliud fuisse quam parvum simulacrum simile Ethnicorum *Teraphim*. 157. Tacitus scribit Hebraeos ob scabiem ex Aegypto pulsos fuisse, eosque asini aquam monstrantis effigiem coluisse. 51. Thodorus Mopuestenus aliique censent Jobi historiam

fabulosam. 66. Rejicit Psalmorum librum. 181. Tostatus aliique Deboram ex albo Judicium expungunt. 169. 170. Opiniones quorundam censentium, licitas esse restrictiones mentales exemplo Jacobi Patriarchae, & aliorum. 36. Angelos Dei vice apparuisse antiquis Patriarchis. 30. Mandragoras conferre feminis fecunditatem, & vim habuisse philtri amatorii ad devinciendum animum Jacobi. 38. 39. Rachelem fuisse Idololatricam additam. 39. 40. Moyssem mortuum non esse. 107. 108. Moyssem in Christi Transfiguratione resurrexisse. 108. Opinio quorundam confundentium in Chronologia Judicium annos servitutum Hebraeorum cum annis praefecturae Judicium. 185. 186.

Oraculum, sive Propitiatorium. 108. 109. Oraculum Daemonum. 40. Oracula Ethnicorum a doctis viris sugillabantur. 75.

Oratio, & ejus vis. 100.

Origines rerum quarundam. Arca. 113. Caeremoniarum variarum in Lege Mosaica.

141. Festorum Azymorum. 58. Paschatis. 55. 56. 57. Pentecostes. 126. Hebraeorum falsa origo ex Tacito. 50. 51. Monarchiae apud Hebraeos. 175. 176. Nominis Judaeorum communis omnibus Hebraeis. 34. 35. Sacrificiorum. 124. 125. Tabernaculi. 109. Templi. 184.

P

Pacifica Sacrificia. 125.

Panes propositionis. 109. 112. 113.

Parentes colendi. 129.

Pascha idem ac transitus, nempe Angeli.

55. Quomodo paschalem agnum primo comederint Hebraei, quomodo sequenti ævo. Ibid. 56. Tempus celebrandi Paschatis. 55. Christus ultimum Pascha celebravit die a lege statuta. 55. 56.

Patientia Jobi heroica. 63. 64.

Patriarchae duodecim filii Jacobi. 15.

Peccatum pessimum fratrum Josephi quodnam fuerit ex Ruperto, & S. Thoma? 17.

Pentateuchon, ejus Divina auctoritas. 73.

79. Ejus Auctor Moyses 73. Cur ab eo scriptus. 74. Quando scriptus & quo characterum genere? 72. Stylus & doctrina.

79. 80. Ex Moysis Pentateucho plurima mutuati sunt Scriptores prophani. 76.

Pentateuchi versio Graeca antiquior versione lxx. Interpretum. 78.

Pentecoste Hebræorum . 126. Christianorum . 101.
Pharisæorum superstitio . 148.
Philosophi plura a Moysæ acceperunt . 76.
Philtia amatoria : illis uti non licet . 39.
Plagæ Ægypti decem . 25.
Pœnæ Veteris Legis pro delictis . 129.
Poesis sacra . 67. 68.
Præcepta Veteris Legis alia erant moralia , seu naturalia , alia Cæremonialia , alia Judicialia . 124. Vide Decalogus , Præstigia . Vide Magia .
Primogenitura . Ei annexum erat Sacerdotium Isaaci ævo . 14.
Prophani Scriptores . Vide Historici .
Prophetia . In Pentateucho plurima sunt oracula Messiam promittentia . a p. 70. usque ad 72. Prophetia Jacobi Patriarchæ . 31. Impletur tempore Herodis alienigenæ , nascente Christo 34. Prophetia Balaami . 106.
Propitiatorium . 10. Locus S. Thomæ ad illud pertinens restituitur . 112. Fuit Christi figura . 113.
Propitiatorium Sacrificium , sive pro peccato ob ignorantiam admissio , quadruplex . 126.
Psalmorum liber Canonicus . 181. Non omnes psalmi Davidi adscribendi sunt . 180. in maximam partem a Davide est concinnatus . Ibid. Psalmi quidam editi sunt post captivitatem Babylonicam . 180. Psalterium non est digestum secundum ordinem temporum . 160.

Quadragesima , & jejunia . 149.

Rabini Judæorum non sunt Sacerdotes Mosaici . 136. 137.
Raptus Dinæ . 15. &c.
Rationale , sive superhumeralis . 155. 156.
Redemptio Christi similis Ægyptiæ ; immo excellentior ex R. Bechai . 60.
Religio . 116. Vota , Sacrificia , Tempia , & Altaria soli Deo debentur . 117.
Reliquiæ Sanctorum earumque cultus . Ibid.
Repudii libellus . 139.
Respublica Hebræorum . Ejus varium regimen . 33. 56. 59. Administratio , & jus Judicum . 167. A Patriarcha Jacobo ad Herodem alienigenam habuit semper e sua gente Duces , Reges , Principes . 33. 34.

Restrictio mentalis . Vide Mendacium .
Rex . Regem petentes Israelitæ a Samuele , deterrentur a sententia . 175. Primus Hebræorum Rex Saul , Deo jubente . 176.
Ritus Veteris Legis . Vide Cæremoniæ , Consecratio Sacerdotum , Festum , Sacrificium , Sacramentum &c.

Sabbatum . Sabbati Sanctitas . 119. Præceptum Sabbati partim fuit naturale , ac morale , partim cæremoniale . 119. Sabbatum in S. Scriptura quandoque idem est ac festum , & solemnitas . 58. 59. Mutatum est in diem Dominicam . 116.

Sacerdos , & Sacerdotium . Sacerdotium ab universali diluvio annexum fuit Primogenituræ . 14. Sacerdotium Melchisedechi diuturnius Levitico . 135. Sacerdotii Aaronici duratio . 133. 134. Abolitum est , nec Hebræi Sacerdotes habere possunt , cum Tribus Levitica non distinguatur ab aliis . 135. Non potest esse sine Templo Hierosolymitano . Ibid. &c. Conditiones Sacerdotum eligendorum in lege veteri . 156. Vide Consecratio . Summi Sacerdotes apud Hebræos , eorumque auctoritas post solutam captivitatem Babylonicam . 33. 155. 157.
Sacramentum . Sacramentum Veteris Legis . 126. 127. Circumcisio , Consecratio Sacerdotum , Agni Paschalis manducatio , Oblatio Victimarum , Esus panum propositionis , carniisque consecratarum , Purificationes , & Lustrationes . 127. Sacramenta antiqua quomodo figuræ essent Evangelicorum . 143.

Sacrificium . Vetus Religio Sacrificiorum Deum esse ostendit . 6. Sacrificium soli Deo offertur . 117. Jobi Sacrificia . 62. Sacrificia Veteris Legis erant Christi figuræ . 125. 142. Ea offerre solis Sacerdotibus Aaronicis licebat in Templo , post latam legem Moysis . 62. Species Sacrificii tres , Holocaustum , Pacificum , & pro peccato , seu Propitiatorium . 125. Sacrificium pro peccato quadruplex . 126. Sacrificium jure 126. 127. Quæ animalia munda , & quæ res inanimes in sacrificiis offerentur . 125. Ritus Sacrificiorum . Ibid. Origo Sacrificiorum non est arcessenda ab ethnicis Ethnicorum . 125.

Sancta Sanctorum . 109.
Sanctuarium . Vide Tabernaculum .

Sanguis . Vide suffocatum .
Scientia . Ægyptii non fuerunt primi auctores artium , & disciplinarum . 24.
Scortatio vetita erat ante legem Moysis . 41. Pœnæ ejusdem . 106. Vide meretrices .
Scriptores prophani a Moysæ multa sunt mutuati . 76. & 78.
Scriptura Sacra . Eam , data opera , vitare Hebræi neque potuerunt . 86. Oracula , a Christo Domino & Apostolis laudata , etiam num integra supersunt . Ibid. Vulgata editionis auctoritas . 87. 88. Irrepleverunt in textum Hebraicum menda minoris momenti , quæ nec fidem , nec mores lædunt . Ibid. Quædam in S. Scriptura scripta sunt oratione vincita numeris . 67. 68. Scriptores librorum Canonicorum . 73. Antilogia , quæ videtur circa Sepulcrum quod emit Abrahamus , nulla est . 8. &c. Nulla pariter est antilogia inter caput 6. libri 3. Regum , & librum Judicum circa Chronologiam , neque mendum ullum irreplevit . 185. 188. Sanctus Lucas , describens Acta Apostolorum , & enumerans . 75. animas ingressas in Ægyptum , sequitur lxx. Interpretes , neque adversatur textui Hebraico , ubi leguntur septuaginta animæ . 22. Vide Liber , Pentateuchon , Psalmorum .
Seditio , & ejus pœna . 104. 105. 106.
Sepultura . An eam vendere liceat ? 9. Serpens æneus a Moysæ erectus . 159. 166. fuit Christi figura . 106. Serpentes igniti in Hebræos seditiosos immitti . Ibid.
Servitus , seu captivitas , sive oppressio multiplex Hebræorum tempore Judicum . 167. 168. Assyriaca . Ibid. Moabitica . 168. Chanaanæ . Ibid. Madianitica . 170. Ammonitica . 171. sub Philistæis . 172. 173.
Sol Josue voci obtemperat . 164.
Solemnitas . Vide Azymorum solemnitas , festum , Pascha .
Somnia mystica Josephi . 17. Pharaonis . 52. Somniorum hujusmodi interpretatio . Ibid.
Suffocatum . A sanguine & suffocato abilitentiam imperarunt Apostoli pro pace sancienda inter Judæos & Græcos , qui Christo nomen dabant . 148.
Summus Sacerdos . Vide Sacerdos .
Superhumeralis . Vide Ephod .
Sperditio vetita primo decalogi præcepto . 116. Ejus varie species . Ibid. Abhorrentur ab illa Patriarchæ . 21.
Hist. Vet. Test. Tom. III.

T

Tabernaculum construitur in deserto . 104. Tabernaculi , seu Sanctuarii structura . 108. 109. Ejus origo non arcessenda a superstitione Ægyptiorum , vel aliarum gentium . 109. 110. Diversitas ejus a templo 111. Tabernaculum Moloch . 110.
Tabulæ legis in Arca . 112.
Talismanes ; imagines natura efformatæ aniles fabulæ . 160.
Templum soli Deo dicatur . 113. Cur construuntur Tempia ? 112. Templi diversitas a Tabernaculo . 111. Templi Hierosolymitani fabrica . 184. Quantum Deo placuerit . Ibid. In solo Templo Hierosolymitano licebat Judæis Sacrificium offerre . 135. Templum nunquam instaurabitur . 136. sæpius irrito conatu nituntur Judæi illud ædificare . Ibid. 145. 146. & cuncta in lege Mosaica spectabant ad Templum ; eo sublato , intelligimus legem abolitam esse . 145.
Testamenti utriusque discrimen . 85. 86. 101.
Theocratia Hebræorum , seu regimen ab uno Deo pendens . 95.
Theologia veterum Phœnicum , Ægyptiorum , Græcorum , Romanorum , orta est a Pentateucho ab Ethnicis vitato . 77.
Transitus maris rubri , & Jordanis . Vide Miraculum .
Tribus duodecim filiorum Israel . 15.
V
Venditio . Primogenituram vendens Esau peccat , non Jacob , qui emit . 29. &c. Vide Sepultura .
Versio Græca Pentateuchi ante lxx. Interpretes . 78. 79.
Vestis . Sacerdotales vestes . 155. 156.
Virga Aaron in Arca . 112. 115. Vide Miraculum .
Virginitas . Eam coluerunt aliqui in Veteri Testamento , sed nemo ante Deiparam ejus votum Deo nuncupavit . 154. Virginitas scemini necessarium est hominum conspectum vitare . 16.
Votum soli Deo fit . 117. Votum Jephthe illicitum . 171.
Z
Zelotypiæ aquæ pro suspectis uxoris . 128.
Zelus Moysis . 105. Zelus Phinees . 106.
P 3 IN-

INDEX RERUM

TOMI TERTII.

A

Abdias. Quartus inter Propretas minores, de Christo vaticinatur. Ejus patria, Gesta, & Vaticinia. 18.
 Abias Roboami filius, & Successor. Ejus Gesta, & Regni duratio. 10.
 Acaptaletici, Socratis discipuli, eorum dogmata. 138.
 Achab Rex Israelis impius, repugnat. Ejus Gesta. 30.
 Achz Joatham patri succedit. Ejus Gesta. 19.
 Æram Nabonassarum quando incipit? Seleucidarum æræ initium. 142. 176.
 Æra vulgaris a Dionysio exiguo inventa. 193.
 Æræ Lagidarum initium. 117.
 Æræ Pompejanæ exordium. 135.
 Æschylus, Poeta Tragicus. 212.
 Æschines, orator. 139.
 Æthyopes, Zara Duce, in Judæam irrumpunt, & ab Asa delentur. 11.
 Aggæus, Propheta minor. Ejus Gesta, & Vaticinia a pag. 150. usque ad p. 151.
 Abias, Propheta, regnum Jeroboamo prædicat. 25.
 Alexander Magnus Darium Codomanum ter vincit. 124. Ejusdem res gestæ. 124. 208.
 Alexander Jannæus regnat. 186. 211.
 Alexander Bala Syriæ regnum invadit. 211.
 Alexander Zabina, Rex Syriæ. 183.
 Alexandra Judææ Regina. 211.
 Amasias Rex Judææ succedit Joaso Patri. 16.
 Amos Manasse Patri pœnitenti succedit. 21.
 Amos inter Prophetas minores Tertius. Ejus Gesta, & Vaticinia. 88.
 Amri, post conflagratum Zamri, regnat. 26.
 Anacreon Poeta Lyricus. 139.
 Ananus, Propheta, Asam reprehendit & in vincula conjicitur. 11.
 Anni regni Salomonis. 8.
 Joa: Annius Viterbienfis errat circa librum de temporibus Philoni adscriptum. 14.
 Annulus Salomonis opus magicum. 8.

Antigonus, Asia Rex, a Seleuco vincitur. 136.
 Antigonus Gonotas regnat in Macedonia. 126.
 Antigonus II. regnat. Ibid.
 Antigonus, Judæus, capite plectitur. 116. 117.
 Antigonus alter regnat. 212.
 Antiochus I. Soter regnat post patrem. 136.
 Antiochus II. Patri succedit. Ibid. 136.
 Antiochus III. Magnus. 210.
 Antiochus IV. Epiphanes. 107. 210.
 Antiochus Eupator. Ibid.
 Antiochus Sidetes. 183.
 Antiochus Gryppus. 184.
 Antiochus Cizizenus. Ibid. Eusebes. Ibid.
 Antipater, & Alexander Cassandri filii regnant. 126.
 Antipater II. regnat dies xlv. 126.
 Antipater Ascalonites. 186.
 Apries, Ægypti Rex, admittit profugas Judæos. 31.
 Arabes invadunt Judæam, omnes, excepto uno, Ioram filios trucidant. 13.
 Aratus Poeta. 140.
 Arbaces Medos in libertatem vindicat. 31.
 Arcefilaus, Mediæ Academiæ princeps. 139.
 Aridæus frater Alexandri regnat in Macedonia. 126.
 Aristæ Epistola ad Philocratem de versione Septuaginta. 130.
 Aristoteles, Peripateticorum princeps. 178.
 Aristobulus regium diadema sumit. 185.
 Aristobulus II. 186. 211.
 Arphaxad nomen commune Regibus Mediæ. 31. 65.
 Arses Patri Artaxerxi Ocho succedit. 120. 122. 208.
 Arsinone uxor Lysimachi regnum occupat. 126.
 Artaxerxes Longimanus quando regnat. 119. 122. 207.
 Artaxerxes Menechus, patri Dario Notho succedit. 120. 122. 207.

Arta-

TOMI TERTII.

Artaxerxes Ochus suscipit Imperium Persicum. 120. 207.
 Asa, Abiæ filius, Rex Judæ. 10.
 Asongaber, Judææ portus. 13.
 Assaradinus, Babyloniorum & Assyriorum Rex, Manassem debellat, & capit. 21. 32.
 Assuerus quis maritus Esther? 168.
 Athalia, uxor Iorami, filia Achabi. 12.
 Ejus crudelitas, & impietas. 15.
 Atheniensis Respublica. 33.
 Atrium Templi quotuplex? 5.
 Auctores librorum Regum, & Paralipomenon quinam? 45.
 Augusti Octaviani Imperii Epocha duplex. 196.
 Azarias, Propheta 11.
 Azarias, qui & Ozias, succedit patri Amasie. 17.
Baal, Idolum, a Judæis cultum. 13.
 Baasa, Rex Israel, Romam occupat, 11. interfecit Nadab. 26.
 Babylonicum, & Assyriacum Regna conjuncta ab Assaradino. 32.
 Bagoas, Eunuchus dives, Persarum Reges occidit. 120. 122.
 Mich. Bani propositio damnata. 59. 60.
 Balsami planta a Regina Saba in Palestinam allata. 6.
 Balthazar cum Niriglissare, Patre suo, regnat. 52. 112. 205.
 Baronii circa mortem Herodis sententia confutatur. 196.
 Baruch, Propheta. 81. Ejus de Christo vaticinia. 82. descendit in Ægyptum. 23.
 Basemath, filia Salomonis. 8.
 Beelzebud, Acaronitarum Deus. 23.
 Beli a Daniele eversi historia. 144.
 Benadadus, Syriæ Rex. 11.
 Booz, Columna vestibuli Templi. 6.
 Bubastitarum in Ægypto Dynastia. 10.
Cabala apud Hebræos quid & quotuplex sit? & an Esdras auctorem habeat? 160. 164.
 Callimachus poeta. 140.
 Calisthenes Olynthius. 139.
 Cambyfes, Cyri filius, & successor. 117. 121. 206.
 Canon librorum sacrorum apud Hebræos duplex. 60.
 Canticum Canticorum explicatur, & defenditur. 46.

Melch. Canus de fine captivitatis Babylonicæ explicatur. 54. 114.
 Captivitatis Babylonicæ Calculus. 115. 116. Ejusdem initium. 22. 24. 25. 49. 51. 114. Canon ejusdem Chronologicus. 52. Captivitas Assyriaca differt a Babylonica. Ejus initium. 49.
 Caraitarum apud Judæos Secta. 200.
 Caranus, Conditor Regni Macedonici. 127.
 Carneades, novus Academicus. 139.
 Cartago quando condita? 30.
 Cartellius Philosophiæ mechanicæ Scriptor. 139.
 Cassander quando regnare cœpit? 126.
 Chinaladanus, Rex Assyriorum. 33.
 Crisippus, Stoicus. 139.
 Cicero, Academicus. 139. Orator. 202.
 Cimon, Atheniensis, terra marique Persas vincit. 119.
 Clavicula Salomonis, opus magicum. 8.
 Clantes, Zenonis successor. 139.
 Cleopatra, Soror Ptolomæi, dicti Dionysii, regnat in Ægypto. 129.
 Confucius, Sinensis philosophus. 138.
 Consulatus quando Romæ introductus. 35.
 Cyrus, Rex, Darium Medum vincit. 113.
 Duplex Epocha regni ejus. 51. 116. Libertatem Judæis impertit. 51. 114. 121.
 A Tomire, Regina Massagetarum, occisus. 116. 205.

D

Damascus, Civit. Syriæ metropolis.
 Danielis Gesta sub Nabuchodonozore. 111. Sub Balthazare. 112. sub Dario Medo. 116. 140.
 Darius Medus, dictus Nabonidus, & Labynitus, regnat, & a Cyro vincitur. 52. 113. 206. Darius Hytaspis filius regnat in Babilonia. 54. 117. 297. Darius Nothus regnat. 207.
 Darius Codomanus ab Alexandro devictus. 55. 56. 121. 122. 208.
 Dejoces, Medorum Rex primus, 65.
 Demetrius, Phalereus, Bibliothecam Alexandriæ instituit. 127.
 Demetrius Poliorcetes regnat. 126. Demetrius Soter regnum Syriæ occupat. 137.
 Demetrius II. Nicanor regnat in Syria. 137. Demetrius filius Antigoni Gonatæ patris succedit. 126. Demetrius Eucærus, Filius Antiochi Gryppi. 184.
 Democritus, Epicuri præceptor. 139.
 Demosthenes, Orator Atheniensis. Ibid.

Deu-

- Deutero canonici Judeorum libri quinam? 62.
 Diogenes, Cynicus Philosophus. 139.
 Dionysius, Halicarnassensis historicus. 139.
 Dionysius exiguus auctor græ vulgaris. 191.
E
 Ecclesiæ Catholicæ est Canonem librorum Sacrorum condere. 44. 45.
 Ecclesiasticus liber contra Impios & Atheos defenditur & explicatur. 40. 41.
 Ecclesiasticus a quo compositus? 44.
 Ela, filius Baasæ, succedit Patri. 26.
 Eleazarus lxx. viros ad Ptolomæum Philadelphum mittit. 130.
 Eleazari Senis martyrium. 180.
 Elias, propheta, Achabo excidium prænunciat. 26. Ejus tempus, miracula & res gestæ, an vivat etiamnum? 96. 98.
 Eliakim qui Joakim & Jechonias, post abductum fratrem, regnat in Judæa. 22.
 Eliakim, seu Joakim, Summus Sacerdos asseritur. 66.
 Eliezer Josaphato expobrat fœdus, cum Ochozia. 13.
 Elisæus, propheta. 27. Ejus res gestæ, miracula, & vaticinia. 99.
 Epicurus, Philolophiæ mechanicæ cultor. 135.
 Epitome librorum Regum & Paralipomenon. 47. & seqq.
 Epocha annorum Regum Syriæ quando incipit? 96.
 Esdras auctor aut saltem compilator librorum Sacrorum historicorum. 45.
 Quis ille fuerit? 154.
 Essenorum Secta. 200.
 Etheris historia describitur. 162.
 Evilmerodachus, Rex Assyrius. 52. Jechoniam libertate donat. 112. 205.
 Eupolemi error circa Salomonis ad Tyri Regem Epistolam. 30.
 Euripides, poeta Tragicus. 139.
 Expensæ in structura Templi. 6.
 Ezechia, piissimus, Patri Achazo impiissimo succedit. 19.
 Ezechielis Prophetæ res gestæ, & de Christo vaticinia. 83.
F
 Forma Templi Salomonici quotuplex? 19.
G
 Galilæorum apud Judæos Secta. 200.
 Garizin mons ubi Templum a Samaritanis extruitur. 124.
 Gassendus, philosophiæ mechanicæ sectator. 139.
 Græci Persas in campis Marathonis debellant. 118.
 Hugo Grotius in Historiam Judithæ vulgatur. 64.
H
 Habacuc, Prophetarum minorum septimus. Ejus patria, tribus, & Vaticinia. 92.
 Hananus, Pater Jehu Prophetæ. 12.
 Harduinus argitur. 189.
 Hazeel, Syriæ rex, irrupit in Judæam. 16.
 Hebdomades lxx. Danielis quando incipiunt? 152.
 Hecbatanis Civitas a Dejoce condita. 31.
 Helcias in Templo librum legis invenit. 22. 23.
 Hemerobaptistarum Secta. 200.
 Herodis regni in Judæa anno trigesimo sexto nascitur Christus. 109.
 Herodis Regni duplex Epocha. 188.
 Ejusdem historia. 187. 212.
 Herodianorum Secta. 198.
 Hesiodos quando vixit? 34.
 Hieremias, Propheta, succedit in Ægyptum post mortem Godoliæ. 23. Ejus historia. 81. Ejus de Christo vaticinia. 81. 82.
 Hiram, Tyrionum Rex. 30.
 Holofernes, Dux Exercitus Babylonici. 67.
 Homerus quando floruit? 34.
 D. Horatii. Poeta Lyricus. 203.
 Hyrcani res gestæ. 184. 219.
 Hyrcanus Pont. 186.
I
 Achim columna vestibuli Templi. 6.
 Jaddus, Summus Pontifex, Alexandro occurrit, & benigne excipitur. 124.
 Jadon Propheta Jeroboamum litantem Diis corripit. 35.
 Idumæa deficit a Joram. 13. Idumæi ab Amasia debellati. 17.
 Jehu, Propheta, Josaphatum arguit. 12.
 Jehu destructor familiæ Achabi. 14. 27.
 Jehu propheta a Baasa occiditur. 26.
 Jeroboamus, filius Nabati, Rex ab Israelitis eligitur. 9. 25. 26. Jeroboamus II. Rex Israelis, patris Joas successor datus. 28.
 Jesus Christus quando nascitur? 191. 212.
 Jezabel, filia Ethbaal, uxor Achabi. 26. 27.
 Inter.

- Interregnum Israeliticum XI. annis durat. 28.
 Joachaz, filius Jessu, Patri succedit. 28.
 Joachaz, qui & Ochozias, filius Jorami. 13.
 Joachaz post Josiam Rex captivus in Ægyptum abducitur. 22.
 Joakim filius Eliakim, successor Patri post tres menses captivus abductus est. 22. 205. Joakim, qui & Jechonias, & Eliakim, patri successor datus. 25.
 Joan. Harduinus arguitur. 189.
 Joan. Hyrcani res gestæ. 184. 210.
 Joaz, filius Joachaz, regnum Israelis hæredit a Patre. 28. Joas, filius Ochoziæ, a Josaba, Amira, salvatur. 14. Succedit Patri septennis. 15. Joasus, Israelis Rex, Amasiam captum ducit Hierosolymam. 17.
 Joathas Patri Ozia succedit. 18.
 Joel inter Prophetas minores secundus. Ejus vaticinia. 87.
 Joadas, Pontifex, cum uxore Josaba in templo Joasum abscondit, & restituit folio. 15.
 Jonas, inter Prophetas minores quintus, vaticinatur de Christo. 90.
 Jonathas Machabeus Rex Judæorum. 182. 210.
 Joramus, Rex Israelis, cum Ochozia infausse Hazaelem aggreditur. 12. Joramus, Achabi filius Ochoziæ fratri succedit. 27. Jorami nuptiæ cum Athalia. 12. Patri mortuo succedit. 13. Fratres sex occidit. Ibid. Idololatriam in Regnum invexit. Ibid.
 Josaphatus Asæ Patri succedit. 11.
 Josephus, Hebræus, Jobi, & Tobiaë historias quare prætermisit? 61. Ejus error in annis Regni Salomonis. 8. Ejus calculum circa initium Regni, & obitum Herodis Regis accuratissimum esse probatur contra Card. Baronium. 196.
 Josias, piissimus, impoenitenti Amoni Patri succedit. 21.
 Isaias, Propheta, mortem, sanitatem, & captivitatem Babylonicam Ezechiaë denunciat. 20. Ejusdem res gestæ. 76. 77. De Christo vaticinia. 78. Manasse serra per medium dissectus. 21.
 Ismael, Ammonita, Godoliam obrun-
 sat. 23.
 Isocrates, orator. 139.
 Israelis Regnum a Jeroboamo constituitur 25. Tabula Chronologica Regum Israelis. 25.
 Judæ Regnum. 8.
 Judæ Regnum a Davide usque ad Sedekiam Tabula Chronologica. 23.
 Judæ Machabæi facinora, & mors. 181. 210.
 Judæorum opiniones falsæ de Messia. 93. 94.
 Judices per urbes Judæ a Josaphato constituti. 12.
 Judithæ Historia contra Grotium, Lutherum, & alios propugnatur. 64.
 Julius Cæsar mittitur in Ægyptum. 129. Ejus Commentaria. 202.
L
 Labrosardochus, qui & Balthazar. 112.
 Labynitus, qui & Darius Medus. 112.
 Lactantii de Regum imitatione sententia. 29.
 Lacydes, tertiæ Academiæ auctor. 139.
 Latini Scriptores circa tempora Augusti. 202.
 Leotyichidas, Lacedæmonius, Persas ad Mycalem debellat. 119.
 Lepra corripitur Rex Ozias ob impietatem. 18.
 Lycurgus dat Reip. Lacedæmoniorum leges. 30.
 Lysimachus regnat in Macedonia. 126.
M
 Macedonicum Regnum fundatur. 33.
 Machabeorum historia, 174. & seqq.
 Ejus auctoritas, solutio argumentorum.
 Magica Salomonis opera falsa. 8.
 Malachias, Propheta inter minores duodecimus. Ejus Gestæ, & Vaticinia. 153.
 Manahemus Regnum Israeliticum invadit. 28.
 Manasses, Ezechiaë filius, impius, sanctissimo Patri succedit. 20.
 Manasses Jaddi frater, templum in monte Garizin extruit. 124.
 Manethos, Sebennyta, historicus. 140.
 Mardochæi historia. 163.
 Mardokempadus, qui & Merodach Bala-
 dan, Rex Babyloniæ. 32. 33.
 Mardonius, Persarum Dux, a Græcis vincitur. 119.
 Marathonica Græcorum victoria a Persis relata. 118.
 Masora apud Hebræos quid sit? 160.
 Massagetarum natio. 116.
 Mas-

Maffiliae fundatio. 33.
 Mathan, Baalis Sacerdos, a Joaso Rege occisus. 16.
 Mathanias, V. Sedecias.
 Mathathias, Sacerdos, Machabæorum pater, & Dux. 180.
 Medici tanquam Dei ministri observandi. 7.
 Meleager in Macedonia. 126.
 Mendacium Jehu a SS. Patribus improbatum. 27.
 Menander, novæ Comædiæ Poeta. 139.
 Menelaus, Judæorum Pseudo pontifex. 180.
 Mercatura Israelitarum ante Salomonem. 7.
 Merodach Baladan, Rex Babylonius. 20.
 Michæas Propheta, perniciem Acabo prædicit. 27. Michæas, Prophetarum minorum sextus, vaticinatur de Christo. Diverfus est ab alio Michæa filio Jemle. 80.
 Molochus, Idolum Judæorum. 49.
 Moria mons. 5.
 Mulieres Salomonis ad mille accesserunt. 8.
 N
 Naaman, Syrus, ab Elisæo mundatus lepra. 102.
 Naamanem ab Elisæo Propheta petiisse licentiam simulandi cultum externum Idolo exhibitum, oppido falsum est. 103.
 Nabonassar rex Chaldæorum creatur. 32.
 Nabonidus, qui & Darius Medus. 113.
 Nabopolassar, seu Nabuchodonozor. 1. 33. 52.
 Nabothus, vinea & vita a Jezabele exutus. 26. 27.
 Nabuchodonozor, rex, in Judæam, irrumpit. 22. 56. 57. 111. 105. Nabuchodonozor 11. Patri succedit. 32. 33.
 Nabuzardan urbem Hierosolymam incendit. 22.
 Nadab Jeroboamo succedit filius. 26.
 Nahum, Prophetarum minorum septimus. 91.
 Naneæ Templum in Perside frustra aggreditur Antiochus Epiphanes. 181.
 Natale verum & proprium Christi distinguendum debet a Natali Christi, quod dicitur vulgare & Dionysianum. 191.
 Nechaon, Ægypti Rex. 22. 31.
 Nehemias Hierosolymam urbem ædificat. 123. & seq.
 Nehemias, qualis fuerit? Ibid.

Nerigliffar regnat cum filio Balthazare. 115.

O

Ochofias, Israelis rex, fædus pepigit cum Josaphato. 13. 27. Ochozias, qui & Joachaz, Jorami regis Judæ filius, Patri succedit. 14.
 Ochus, seu Darius Nothus, Imperio Persico potitur. 120. 122.
 Octavius Augustus Cleopatram, & M. Antonium ad mortem adigit. 129.
 Oded, Propheta, in Samaria. 59.
 Olympias prima quando instituta? 33.
 Ophir, regionis situs. 7.
 Osee, filius Elæ, parricidio regnum Israelis invadit, Regni Israelis ultimus. 28.
 Osee, inter Prophetas minores primus, ejus vaticinia. 85.
 Ovidius Naso, Poeta. 203.
 Ozias, qui & Azarias, Rex Judæ, filius & successor Azariæ. 17.

P

Pœnitentia Salomonis an certa? 8.
 Pascha celebratur a Rege Ezechia. 20.
 Perseus ultimus Rex Macedoniæ a Romanis victus. 126.
 Pezroni error in annis Regni Salomonis. 8.
 Phace in Regem Israelis inauguratio. 28. Judæam invadit. 19.
 Phaceja, filius Manahemi, mortuo Patri in Regnum sufficitur. 28.
 Phariseorum sectæ & errores. 199.
 Philippus, frater Cassandri, Rex in Macedonia. 80.
 Philippus, filius Demetrii, Rex Macedoniæ. 126.
 Philo, Judæus, non est auctor libri de temporibus, ipsi ab Annio Viterbiensi affecti. 14.
 Phurim, dies festus Judæorum. 164.
 Pindarus, poeta lyricus. 139.
 Plato, Philosophus. 139.
 Pompejus regnum Syriæ in provinciam redigit. 137. 148.
 Prophetæ nomen quid significet? 71. 72. Notæ veri Prophetæ. 72. Quomodo solet Deus inspirare Prophetas? 74. Quorum vaticiniis fidem habere tenemur contra Grotium. 74. 75. Sexdecim sunt Prophetæ. 76. Quomodo factis vaticinati sunt? 103. 104.
 Prophetarum oracula ad Christum Dominum recta collimant. 75.

Pro-

Prophetia apud Hebræos duplex. 61.
 Protagoras, Philosophus & orator. 139.
 Sex. Aur. Propertius, Poeta. 203.
 Protocanonici Judæorum libri quinam? 61.
 Proverbiorum liber an sit totus Salomonis? 38.
 Ptolomæus, Lagi filius, regnat. 126. Ægyptum occupat. 127. 128. A quonam incipit æra Lagidarum. Ib. Ptolomæorum Regum Series. 128. & seqq. Ptolomæus Laturus, Ægypti Rex. 184.
 Puncta vocalia in libris Hebræorum an ab Esdra inventa. 158.
 Pyrronici a Pyrrhone Academico dicti. 138.
 Pyrrhus regnat in Macedonia. 126.
 Pythagoras, Sectæ Italicæ dogmaticæ Princeps. 138.

Q

Quesnelli error damnatus. 59.

R

Rabbanistarum apud Judæos Secta. 200.
 Rabbini, Judæorum doctores. 173.
 Raphael Archangelus a mendacio excusatur. 60.
 Razias mortem sibi conscivit. 179.
 Razinus, Rex Syriæ, contra Achaz. 19.
 Regnum quid differt a Sacerdotio ex Chryostomo? 18.
 Regum, qui Alexandro Magno in Regno Ægypti successerunt, Series. 128.
 Regum duodecim priorum qui Alexandro M. in Regno Syriæ successerunt, series. 136.
 Regum Syriæ Gesta usque ad Pompejum, qui illud Regnum in Provinciam redactum Romano subjecit Imperio. 180.
 Revelatio duplex mediata, & immediata. 74.
 Roboamus, Salomonis filius, quot annis regnavit? 8.
 Romæ fundatio describitur. 24.
 Romanorum Regum Series. 34. 35.
 Romulus, Romæ fundator. 34.

S

Saba Regina venit Hierosolymam. 6.
 fabula de ejusdem cum Salomone concubitu, & de prole ab ipso suscepta, refellitur. 6.
 Sadducæorum Secta, & errores. 199.
 Salamonia navalis pugna. 119.
 Crisp. Sallustius, historicus. 203.

Salmanazar Regnum Israeliticum e medio tollit. 29.
 Salomon an peccaverit occidendo Adoniam, Joabum; & Abiatarem exauctorando? 37. Quot libri ab eo scripti sunt Canonici? 38. Uxorius Idola veneratur. 8. Quot mulieres habuerit? Ibid. Quot annis regnavit? 8. An sit salvus? 36. Ejus Stirps non defecit in Ochusia. 14. & seqq.
 Salomon societatem inivit cum Hiram Rege Tyriorum, & naves ad mercaturam cum aliis nationibus exercendam construxit. 7.
 Salomonis in structura Templi Hierosolymitani, & Regiæ suæ domus magnificentia. 6.
 Salomona cum septem filiis Machabæis martyrium subit. 181.
 Samariæ Civitatis origo. 26.
 Samaritanorum apud Judæos Secta. 200.
 Sancta Sanctorum, pars templi. 5.
 Saosduchinus, Assyriæ Rex, Manassem libertate donat. 21. 65. 81.
 Sapientiæ liber a quo scriptus? 43.
 Sardanapalus occisus. 31.
 Scribæ apud Judæos quinam erant? 201. 202.
 Scribæ apud Judæos alii erant politici, alii Sacri, & Ecclesiastici. ibid.
 Sebastæ urbs quæ & Samaria. 172.
 Sedekias, qui & Mathanias, ultimus Judææ Rex. 22.
 Sectæ apud Judæos, Phariseorum, Sadducæorum, Herodianorum, Essenorum, Hemerobaptistarum, Samaritanorum, Galilæorum, Caraitarum, Rabbanistarum, a pag. 198. usque ad p. 202.
 Seleucidarum æra. 16. 17.
 Seleucidarum Æram sectabantur Judæi, Syro Macedones, Edeffeni, Apameenses, Damasceni, Tripolitæ, Antiocheni, Seleucienses, Laodiceni, Gazenses, &c. 135.
 Seleucus, Nicanor, regnum Syriæ constituit. 134. 136. 208. Seleucus Callinicus. 136. 206. Seleucus Ceraunus. Ib. Seleucus IV. Philopator. 137. 209.
 Sellumus Regnum Israeliticum occupat. 28.
 Semejas, Propheta, Roboami expeditionem in Rebelles coerces. 9.
 Sennacherib obsidet Hierosolymam, fugit inde

- inde deleto ab Angelo exercitu. 20. 32.
 Serpens æneus ab Ezechia confractus. 20.
 Sefacus, Rex Ægypti, vastat Judæam.
 9. Quis iste Sefacus? 9. 30.
 Sesostris idem ac Sefacus, Sesoosis, Sefon-
 chis, Sefachis. 10.
 Severus Sulpitius correctus in annis Roboa-
 mi. 8. idem de annis Evilmerodachi. 112.
 Ejus error de annis Balthazaris. ibid.
 Simon Machabæus, Dux populi Judai-
 ci. 183. 210.
 Simonides Ceus, Poeta Lyricus. 139.
 Rich. Simonii Critica de historia Penta-
 teuchi explosa. 46.
 Smerdes Magus Cambyfi succedit. 117. 206.
 Socrates, Scepticorum princeps. 138.
 Sogdianus, seu Secundianus Xerxem II.
 occidit, & regnat. 120. 122.
 Solon, legislator, quando floruit? 32.
 Sophocles, Poeta tragicus. 139.
 Sophola, quæ & ophir. 7.
 Sophonias, Prophetarum minorum nonus.
 92. 93.
 Solthenes regnat in Macedonia. 120.
 Stoici, auctore Zenone, coalescunt. 138.
 Susanna a Daniele puero liberatur. 111. 141.
 Synagoga magna Hebræorum quid sit? 171.
- T
- T**abula Chronologica Regum Judæa
 Davide ad Sedekiam. 23. Tabula Re-
 gum Israel. 25. a captivitate Babylonica
 usque ad Natale Christi. 205.
 Tabula Chronologica, exhibens seriem, ini-
 tium, & finem Monarchiæ Persicæ. 121.
 Tabula Chronologica successorum Alexan-
 dri Magni in Regno Macedoniæ, usque
 ad Perseum. 125.
 Taphet, filia Salomonis. 8.
 Teglatphalasar, Assiriæ Rex, Acazo
 fert suppetias. 19. 32.
 Templum Salomonicum quo anno cœ-
 ptum? 5. Eiusdem Templi descriptio.
 ibid. forma quotuplex? 5. Templi, & Ci-
 vilitatis Hierusalem Historia quando in-
 cipit & desinit? 53. & seq. 114.
- Thales Milesius Sectæ Jonicæ Dux. 136.
 Tharhis, regionis situs. 7.
 Thebnes æmulus Amri in Regno Israeli-
 tico. 26. 27.
 Theocratia, Dei regimen. 7.
 Theocritus, Eglogarum scriptor. 140.
 Termopylarum pugna. 119.
 Tersa, Civitas Metropolis Regni Israeli-
 tici ante Samariam. 25. 26.
 Thucydides, Historicus Græcus. 109.
 Tobie Historia. 57. & sequentibus. Cano-
 nicam eam agnoscit Conc. Trid. 61. circa
 eandem Hæreticorum objectiones 61. 62.
 Tomyris, Regina Massagetarum, Cyrum
 obruncat. 117.
 Tyranni imago in Manasse Rege. 21.
 Tyriorum historia. 29. Tyrii Mercato-
 res. 7.
- V
- V**aroniana Epocha ceteris præfere-
 da. 34. M. Terrent. Varro Vir do-
 ctissimus. 203.
 Versio Sacræ Scripturæ quomodo a lxx. vi-
 ris facta? 130. & seqq.
 Virgilius Maro, Poeta. 203.
- X
- X**erxes Patri Dario succedit. 118. 122.
 207.
 Xerxes II. Artaxerxis Longimani successor
 a Sogdiano occiditur. 120. 122. 207.
- Z
- Z**acharias Propheta, Jojadæ filius, a
 Joaso occisus. 16.
 Zacharias Propheta apud Regem Oziam.
 17. 18.
 Zacharias filius Jeroboami II. succedit Pa-
 tri. 28.
 Zacharias, Propheta minor. 151.
 Zamri, occiso Rege Ela, regnat. 26.
 Zara, Ethiopum rex, ab Asa deletus. 10.
 Zeno, Stoicorum Auctor. 139.
 Zoilus, dictus canis historicus. 140.
 Duplex Zorobabel. 161.

116

Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

The image shows the front cover of an antique book. The main part of the cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, often called 'stone' or 'shell' marbling, featuring irregular, organic shapes in shades of brown, tan, and cream. The spine of the book, visible on the right side, is bound in a dark green, textured material, possibly leather or cloth. At the bottom center of the cover, there is a small, faint stamp or label.

Országos Rabbiképz. - Zsidó Egyetem Könyvtára

HISTORIA

RK18/2

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27